

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLIV. évfolyam 10-11. szám 2000. október-november Ára: 10,- Ft.

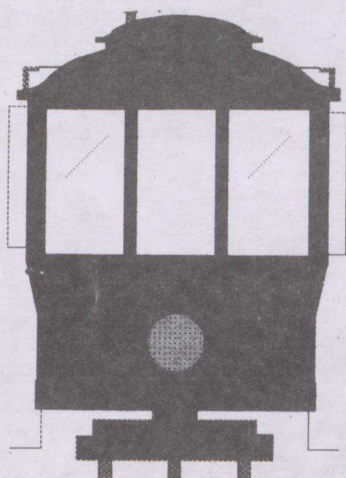
A könyvtár-villamos peronjától a XXI. század könyvtáráig...

Fővárosi Könyvtári Napok 2000. szeptember 30. – október 29.

Mintha minden évben egy kicsivel hosszabb lenne a Fővárosi Könyvtári Napok rendezvény-sorozata... Kezdetben egy-két nap, aztán egy-két hét, most pedig egy egész hónap: valameny-nylen abban reménykedünk, hogy ez az egyre inkább elnyúló ünneplés azt (is) jelzi, hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár egyre fontosabb szerepet játszik Budapest kulturális életében. Nos, remény és realitás találkozott az elmúlt hetekben; és hogy ez nemcsak a Híradó szerkesztőségének a véleménye, arra legyen bizonyíték a most következő néhány oldal.

Kezdetben volt a villamos...és Sóron László főigazgatóhelyettes köszöntő szavai, amelyek egyben az idei FKN-t is megnyitották.

*Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Szépreményű Kisasszonyok!
Nagyrabecsült Ifjúurak!
Nyájas Olvasóink!*

Azaz mindenki, aki hívásunkra vagy éppen csak erre járván a mai napon részese ennek a rendezvénynek, amit a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Budapesti Közlekedési Rt. az „együtt a budapestiekért” jelmondat jegyében szervezett.

Az alkalmat az emlékezés szándéka teremtette meg. Ebben az évben éppen 55 éve annak, hogy a Fővárosi Könyvtár 1945 júliusában útjára indította villamos mozgókönyvtárát, és ezt követően közel két és fél évtizedig, 1968-ig – 1-es, 2-es, a 17-es és 15-ös számú „mozgó”, ahogyan akkor nevezték könyvtári szolgáltatásnak ezt a módját – elsősorban Budapest peremkerületeiben szolgálta az olvasás iránt érdeklődő közön-séget.

Ma egy napra a „mozgó” – ha nem is az eredeti feladataival feltámadt és valamennyiünk örömeire megidézte a fővárosi könyvtári ellátás egyik érdekes jelenségét. Mozgó könyvtár – ízlelgetjük az első pillanatra különösnek tűnő szóösszetételt. Ez a furcsaság azonban – a könyvek és a könyvtárak sorsát csak felületesen áttekintve – a második pillantásra már természetessé is válhat: hiszen a könyvvel és a könyvtárral hivatásszerűen bíbelődő emberek szinte kortól függetlenül feladatuknak vélték, hogy a könyveket, a könyvek használatát kivigyék a könyvtárak, a könyves műhelyek zárt falai közül; megteremtsék a könyvek ünnepét az utcákon és a tereken, sátrokban, vagy például egész könyvtárakat rakjanak fel a legkülönbözőbb közlekedési eszközökre. Ahogy itt megtapasztalhatták, éppen villamosra vagy később autóbuszra. Hány könyvtár utazott – gazdájának sorsát osztva – országokon keresztül, hogy aztán évtizedek vagy évszázadok múlva egy-egy nemzet kulturális kincseinek megbecsült része legyen...!

A FSZEK-ben évtizedes hagyomány, hogy őszelőn, amikor az olvasás alkalmi a hosszú esték, az iskolában elkezdett tanulmányok vagy bármilyen más ok miatt megsokasodnak, akkor a könyvtár használói részére és leendő olvasóinak több hetes, az olvasáshoz kapcsolódó sokszínű rendezvénysorozatot szervez, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy segítsen a könyvek világában tájékozódni, megmutassa azokat a lehetőségeket, amelyeket az olvasás a kultúra egyéb területeihez megnyit. De nem áll ettől a programtól távol az alkalmi versengés, egy rekord felállításának kísérlete, a vidámság sem.

A mai napon Önök ezt a gazdagságot együtt kaphatták meg, hiszen reggeltől két helyszínen – a Boráros téren és a Jászai Mari téren – részt vehettek játékos szellemi vetélkedőben, a kézműves hagyományokat felélesztő és őrző műhely bemutatkozásán, különböző előadó művészek műsorán.

A „mozgó” utasaival délelőtt többször együttutazva azt tapasztaltam, hogy ünnepélyesség, várakozás, izgalom és jókedv jellemezte őket. A sok-sok megvásárolt könyv visszaigazolta azt a könyvtárosi meggyőződést, hogy érdemes a tetszalott – látszólag már olvasói érdeklődésre nem számító – könyveket felkínálni az olvasóknak megvásárlásra.

A könyv sorsa az, hogy eljusson olvasójához: amely könyv ezt a sorsot nem teljesítheti be, éppen olyan szomorúan hull ki a rostán, mint a kallódó ember.

Bízom abban, hogy a „mozgón” elhelyezett kiállítás érdekes bepillantást engedett a könyvtár múltjába, láthatták és megismerhették régi szolgáltató helyeinket, és jól szórakoztak a karikatúrákon. A két végállomás programjai pedig kicsiknek és nagyoknak emlékezetes élményt nyújtottak.

Engedjék meg, hogy valamennyiünk nevében megköszönjem a Budapesti Közlekedési Rt. vezetőinek, munkatársainak, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár könyvtárosainak, különösen az Észak-pesti régióknak, hogy lehetővé tették ezt a múltidéző szép napot.

Ez a köszöntő jó alkalom arra is, hogy meginvitáljam Önöket októberi rendezvényeinkre; azt a jó hírt is szeretném megosztani Önökkel, hogy a FSZEK Központi Könyvtára november közepén újból kinyit, és megújult könyvtári épületben, korszerű feltételekkel és kibővült szolgáltatásokkal várja olvasóit: gyerekeket és felnőtteket egyaránt.

... és most búcsúzni kell: az egynapos szolgálat után a „mozgó” visszatér a remízbe, az olvasók új szerzeményei más villamosokon, metrón, buszon, autón vagy sétáló gazdáik kezében még tovább utaznak. Azok már nem kallódnak...

Kívánom, hogy a mozgó ma éjjel boldog napról és emberekről álmodjon...

Ezennel a Fővárosi Könyvtári Napokat megnyitom.

Fesztivál a pesti Duna-parton

Az egész úgy kezdődött, hogy már megint sikerült feltalálnunk a fából vaskarikát. Hosszú évek tapasztalatából kiindulva úgy döntöttünk, hogy idén – erőnket koncentrálna – egyetlen nagy eseményre ké-

szül fel az egész régió. Kiváló alkalom kínálkozott a könyvtár-villamos 55 éve történet elindításának ürügyén. Nosza, megalakítottuk hát a Villamos Bizottság, mert szervezetség nélkül még az sem működik, ami

egyébként menne magától is. De nehogy ara gondoljanak rosszmájúan, hogy „már megint az az öncélú bizottságosdii”, mert-hogy jelen esetben erre igenis szükség volt.

A bizottságosdi törvényszerűségeinek megfelelően kiosztottuk a feladatokat, megjelöltük a határidőket és kijelöltük a felelősöket. És ez volt az utolsó pillanat, amikor még minden működött.

Mert ettől kezdve: ez be volt zárva szabadság miatt, az költözött az új helyére, amaz égen-földön nem volt megtalálható, emez pedig még mindig és már megint szabadságon volt. Ezt módosítani kellett, azt újra elküldeni, mert nem kapták meg. Ennek új felkérőt kellett írni, annak egy másik kérvényt. Ez nem ért rá, tehát azt kellett megkönyékezní. Telefonáltunk és visszahívtunk. Újra telefonáltunk és visszahívást vártunk. Faxokat küldtünk és fogadtunk. Tárgyalásra rohantuk és pontosítottunk. Telefonáltunk és módosítottunk. Egy kezemen fel tudnám sorolni immár azon intézmények és cégek nevét, akiket nem kellett megkeresnünk. Lapoztunk és jelöltünk, másoltunk és kivágtunk, kicsinyítettünk és sokszorosítottunk. Elvetettünk és hozzáemeltünk, módosítottunk és visszatértünk az eredetihez.

Kezdetben nyitottunk egy dossziét. Aztán – az idők haladtával – mindannyian nyitottunk egy-egy dossziét. És a dossziék híztak és sokasodtak. Csakúgy, mint feladataink. Amikor azt hittük: valamivel végre végeztünk, abban a szent pillanatban kiderült: mindez csupán a látszat; nem pipálhatjuk ki elvégzett feladatként, mert még mindig van mit kezdeni vele. Örkeny és Murphy bizonyára kedvtelve szemlélt minket a jól végzett munka távolából, mert mi valamennyi törvényüket beigazoltuk. Már az első telefoncsörgésre kaptuk táskánk és kalapunk, és rohantunk INTÉZKEDNI.

Állandóan úgy éreztük magunkat, mint akik éppen harmadikosok a Dewey-féle iskolarendszerben, ugyanis olyan összetett és tőlünk távol álló feladatcsomagokat kaptunk, akárcsak a fent említett iskolatípus nebulói.

De nincs kreatívabb, konfliktusmegoldóbb és kompromisszumképesebb, mint a KÖNYVTÁROS!

Főleg, mivel pénzt, azt aztán gyéren osztogatnak a kultúra téren!

Mert: megoldottunk, összehoztunk, megszerveztünk, engedélyeztettünk és elkészítettünk MINDENT!

Ám, ne gondold, Nyájas Olvasónk, hogy ezt a rengeteg izzadságcseppet, ideggöröcsöt és álmatlan éjszakát akár egyetlen pillanatig is érezni lehetett azon a gyönyörű szombati napon, amikor (végre valahára) érkezett a várva-várt megmérettetés, amikor már mindennek és mindenkinek ott kellett lennie, ahol; amikor már minden és mindenki csak arra várt, hogy feldíszítsék (ám előtte kitakarítsák), odavigyék, kipakolják, osztogassák, árusítsák, meg- és bera-gasszák, felolvassák és aláírják, elmondják és elénekeljék.

És szeptember 30-án nagy napra virradt a város.

MEGHÍVÓ

MILLENNIUMI
KÖNYVTÁR – VILLAMOS
EMLÉKJÁRAT
1945 – 2000

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
ÉS A
BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI RT.

együtt
a
budapestiekért!

(Aki az események száraz felsorolását várja ezen sorok írójától, nagyot fog csalódní, de megnyugtatom, soraimat az általa áhított programfüzet kíséri, ily módon objektív képet (is) nyerhet a nevezetes nap történéseiről. De tőlem nem kap mást, csak szubjektumokat!)

A nap – természetesen – az azt megelőző napon vette kezdetét, amikor is birtokba vehettük reményeink és vágyaink tárgyát: a VILLAMOST. Amiről – persze – kiderült, hogy koszos, tehát első műveletként egy alapos takarításnak kellett alávetni, hogy ezután ki lehessen (szintén) alaposan dekorálni. De víz nincs, és nincsen dekorátor sem. Ám, nemhiába mondtam, hogy milyen kreatívak a könyvtárosok, hiszen ha nincs víz, jó lesz a kristályvíz is! És ezt, kéretik szó szerint venni. Ki gondolta volna, hogy ilyen eredményeket lehet elérni holmi pótszerekkel is? Márpedig igencsak mutatósra sikeredett a régió igazgatójának és szerzeményezőjének, a cég gyorsszolgáltatásának, valamint az alkalmi dekorátorra is előlépett asztalosának műve, ami az előirányzott időre begördült a Boráros térre, és már csak arra várt, hogy ünnepélyesen is elindítsák. Ünnepi jelmezbe öltözött és kifejezetten olvasóbarát BKV-s alkalmazottak röpítették pályáján nosztalgia járatunkat. Ugyancsak állniuk kellett a sarat, mert kort időző volt az a tömeg is, amely egyegy menetre felszállt a járműre (még a lépcsőn is lógtak volna, ha nem tiltaná mindezt a szabályzat s az összes biztonsági intézkedés!). És amíg a villamos csak róttá, csak róttá a köröket, addig a Boráros tér gyermekzsivajtól, a Jászai Mari tér pedig falenco, blues, rock és korszerűsített protest songtól volt hangos. És olvasók mindenütt. Láttunk ismerős arcokat, de ismeretlenek sokasága kapott az alkalmon, hogy olvasóvá avanszáljon azáltal, hogy használt dokumentumainkból válogat. És pergett a film, és jött és ment a villamos, egymást követék az előadók és játékmesterek, és nyüzsgtek körülöttünk barátok és ismeretlenek, érdeklődők és kíváncsiak.

Rohantak a percek és az órák, teltek a nyugtatómbök és gyarapodott a kassza. Fogytak a könyvek, de nem fogytak az olvasók. Igazi örömmünnepe volt ez a könyveknek. Írhatnám, hogy prominens személyiségek emelték a hangulatot, de nem volt olyan résztvevője az eseménynek, aki ne tette volna hozzá a maga részét. És amikor kiürült a színpad, és csupasszá váltak az árusító asztalok, és elment az utolsó villamos is, felsóhajthattunk az égre nézve, és idézhettük Vörösmarty-t: „Ez jó mulatság, férfi munka volt!” (Persze – mint minden megállapítás – ez sem vonatkozott mindenkire, hiszen kötelezettségünk szerint a villamost valakinek eredeti állapotába kellett visszaállítani. Ez persze nem sikerülhetett tökéletesre, hiszen korántsem volt

olyan piszkos, mint előző nap, amikor gondjainkba vettük.)

Ha könyvet írtam volna (márpedig egy kisregényre minimum elegendő az anyag!), az elején illett volna felsorolni mindazokat, akiket köszönet illet a közreműködésért. De publicisztika lévén, álljanak itt, a végén nevek és közösségek, vagyis – a teljesség igénye nélkül – a közreműködők:

Köszönet a FSZEK nyomdai munkatársainak: Farkas Marikának, Rákosi Lászlónak és Vass Évának, akik szakmai tudásuk mellett szívüket, lelküket és szépirodalmi hajlamaikat is bedobták a közönsé, hogy propagandanyagaink tökéletesre sikerüljenek;

köszönet Szabó Pistának és „különítményének”: Vidák Jenőnek és Gyurinak, az asztalosnak elsősorban, akik bebizonyították, nemcsak munkaköri leírásuknak tudnak eleget tenni (mégpedig remekül), hanem „átlényegülni” is képesek, ha kell;

köszönet Szalai Mónikának a (cégnél nem általános) pontos szállítások megszervezéséért;

köszönet Nagy Zitának a Központ Fotótárából, aki az ide-oda telepített halmokból is képes volt nekünk kivarázsolni az áhított archív fotókat;

köszönet Gálos Lászlónak a Budapest Gyűjteményből, aki mindezeket még el is juttatta oda, ahol kellettek;

köszönet Hont Péternek és Hodos Robinak, akik ismerőseiket, a zenészeket „dobták a közönsébe” megszervezve és átszervezve, majd újra módosítva időpontokat és helyszíneket;

köszönet Benyovszki Katinak és Rátky Áginak, akik új régióbeli munkájuk mellett sem feledkeztek meg a réginek tett ígéretéről...;

köszönet Demes Rékának, aki a Zenei Könyvtár nevében villamost formázó tortát süttött az ünnep tiszteletére;

köszönet a régi belvárosi és az új Északpesti régió valamennyi dolgozójának, akik elfogadták és jelenlétükkel, közreműködésükkel segítették elképzeléseink zökkenőmentes lebonyolítását;

köszönet valamennyi munkatársunknak, aki az előkészítés ideje alatt helyettünk is dolgozott, az ominózus napon pedig ott állt mellettünk, és még arról is gondosko-

dott, hogy ne haljunk éhen, és ne vesszünk szomjan;

köszönet a „külsősöknek”, akik ingyen és bérmentve jöttek és segítettek, közreműködtek és szerveztek, pusztán a könyvtár iránti szeretetüknek hódolva, azaz Földeák Róbertnek és Vörös Istvánnak;

köszönet hivatalos támogatóinknak: az NKA-nak, a Gyermekkönyvtári Műhelynek és a Fővárosi Önkormányzatnak, akik – többek közt – a rendezvény pénzügyi terheiből vállaltak magukra;

és végül, de nem utolsó sorban

köszönet valamennyi rokonunknak és barátunknak, akik ha kellett mellettünk, ha úgy hozta, a hátunk mögött álltak, és hozták a maguk részét türelemből és kitartásból.

a Villamos Bizottság:
Pobori Ágnes,
Farkas Lászlóné,
Kucska Zsuzsa
és (a magam nevében)
Kapuvári Zsuzsa

Boráros tér program

9 óra: az Ádám Jenő Zeneiskola nyitó hangversenye

9 óra 30 : az emlékjáratot ünnepélyesen útjára bocsátja Körmeny Ferenc úr, Budapest Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottságának elnöke

10 óra: Irodalmi összeállítás a közlekedésről, a Madách Imre Gimnázium Thália Stúdiójának előadásában
Művészeti vezető: Dancs István

10 óra 40: „gyermekjátékos” a Terézvárosi Gyermekkönyvtár szervezésében

11 óra: a Garabonciás Történelmi Gyerek-együttes táncos-játékos műsora
Művészeti vezető: Váradi István, közreműködik Tarcsa Zoltán pantomimművész

11 óra 30: „gyermekjátékos” és „kézművesség” a FSZEK Gyermekkönyvtáros Műhely irányításával

12 óra 30: „Fővárosunk és az ezredforduló”, játékos szellemi vetélkedő gyermekeknek Budapest múltjából

13 óra: „gyermekjátékos” és szellemi totó

14 óra: „Ott vagyok, ahol akarok...” Pantomim játékok a közlekedés történetéből. Előadja a MEGARON Pantomim Együttes. Művészeti vezető: Tarcsa Zoltán

14 óra 30: villamos-ünnepelő „gyermekjátékos”

Az emlékjárat menetrendje

Az emlékjárat a 2-es villamos vonalán közlekedik, és minden megállóhelyen megáll.

A villamoson most nem kölcsönözni, hanem megvásárolni lehet a könyveket. Menetjegyek a végállomásokon és a villamoson válthatók.

10 óra: indulás a Boráros térről

10 óra 30: indulás a Jászai Mari térről

11 óra: indulás a Boráros térről

11 óra 30: indulás a Jászai Mari térről

12 óra: indulás a Boráros térről

12 óra 30: indulás a Jászai Mari térről

13 óra: indulás a Boráros térről

13 óra 30: indulás a Jászai Mari térről

14 óra: indulás a Boráros térről

14 óra 30: indulás a Jászai Mari térről

15 óra: indulás a Boráros térről

15 óra 30: indulás a Jászai Mari térről

Folyamatos program:

Könyvvásár, alkalmi bélyegzővel ellátott képeslap árusítása.

Az emlékjárat tiszteletére október hónapban alkalmi bélyegzés gyűjtők számára a Magyar Posta Rt. Filatéliai Központjában munkanapokon 10-16 óráig.

Cím: XIII. ker. Váci út 17. II. em. 207.

A könyvtár-villamos filmen: Két emelet boldogság.

Herskó János filmje, Domján Edit és Kaló Flórián főszereplésével.

Helyszín: FSZEK Oktatási Központ, IX. Közraktár u. 34.
Kezdesi időpontok: 10., 12., 14 óra. Az utolsó vetítés előtt Báron György filmesztétával beszélgetés a filmről.

A vetítések ingyenesek.

Jászai M. tér

- 10 óra:** „Beharangozó” – színes programismertető
- 10 óra 30:** az érkező villamos zenés köszöntése
- 11 óra:** Tequila Travel együttes flamenco műsora
- 12 óra:** játékos szellemi totó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a BKV Rt. történetéről
- 12 óra 30:** Vörös István dalszerző és előadóművész műsora
- 13 óra:** Alex és a Paid Holiday blues műsora
- 14 óra:** beszélgetés Moldova Györggyel, aki írásában megörökítette az egykori villamoskönyvtárat. Legújabb, Európa hátsó udvara c. könyvének dedikálása és vására

Jászai M. tér

- 14 óra 30:** irodalmi összeállítás a könyvtárakról. A Madách Imre Gimnázium Thália Stúdiójának előadásában. Művészeti vezető: Dancs István
- 15 óra:** „Könyvet olvass, ne a pénzt! Énekelt versek, hogy a könyvek túléljék a butaságot.” Dinnyés József daltulajdonos műsora
- 15 óra 30:** (el)Köszönő köszöntőt mond Sóron László, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgató helyettese. A szellemi totó és a vetélkedők nyerteseinek díjazása
- 16 óra:** „Búcsúzó bluesban”, Dr. Valter and the Lawbeakers zenéjével

Vigasságok Kelet-Pesten...

Könyvtári Napok a Kelet-pesti régió X/4-es könyvtárában – 2000-ben

Bevezetéképpen egy kis „tudományos” szárazság: a X/4-es kódjelű (más néven: kőbányai) könyvtárban 2000. október 4. és 25. között 9 (kilenc) rendezvényre került sor. Ebből egy kiemelt a gyermekkönyvtár „háza-tájának” termése, róluk Szász Ilona tollából olvashatnak. A „maradék” ötből az ún. szocreál grafikákból rendezett *könyvtártámogató átverés* már másodjára talált otthonra az Artotéka „kebelében”. A további négy végül is helyhiány miatt zsugorodik háromra.

Időrendben Tényi Katalin *Megíratlan mesék* című kiállítását csodálhatták először az érdeklődők. A tárlatot megnyitó Sárosdy Juditot idézem: „Tényi Kati álmai meseszépek. Tűhegyű ecsetje nyomán Újabbban fura ezoterikus képek születnek. Kozmikus távolságból, tízezer évesnél is ősbibb birodalmak parányi, magányos lakói tekintenek ránk, vagy épp mi leshetjük meg őket, mint ahogy a csillagász kémleli az eget, hogy felfedje az univerzum titkait... Aprólékos műgond, a miniatúra festők precizitása és elnagyolt

dekorativitás, anyag- és formakísérletek nála jól megférnek egymással." Mindehhez egy személyes kiegészítés: a Megíratlan mesék engem a klasszikus orosz népmese-illusztrációk hallatlanul gazdag szín- és formavilágára emlékeztetnek, ide sorolva az ugyanezen kultúrkörbe tartozó népi lakkfestés alkotásait is.

A rendezvénysorozat kitüntetett helyét kétségkívül Jankovics Marcell nagy érdeklődés mellett elhangzott (lerajzolt) előadása – *Képek és jelképek a magyar történelemben* – foglalta el. Jelesül több okból. Jankovics Marcell jó, ha úgy tetszik, igen jó előadó. Tökéletesen ismeri tárgyát, tudja kikhez szól, ráadásul azt is, mennyi ideje van a „mutatványra”. Bő egy óra leforgása alatt átfogó képet kaphattunk a magyar címerelemek kialakulásáról, a jelképek (jelképrendszerek) vándorlásáról, s nem utolsósorban arról, hogy az ember jelképeinek világa bármennyire kimeríthetetlen tenger is, telis-tele van kisebb-nagyobb fokú kapcsolódásokkal, összefüggésekkel, mint ahogyan mi mindnyájan – legalább is „jelképileg” rokonok vagyunk.

Nehézsavú költő, Bokor Levente szerzői estje jött vendégségbe a könyvtári napok záróak-tusaként. A *Torzóliget és Énistenem* egyszerre volt klasszicista és avangard, filozofikus és játékos. A megszólított, tehát személyessé tett almaszag, a látszólag elképesztő, valójában elgondolkodtató szöveggyületek, a filozófus-költő önmaga-gyötrő felelőssége a dolgok (a világ) állapotaért együtt mutattatott föl a költő által. Bokor Levente estje méltó zárása volt a könyvtári napok kőbányai eseményeinek.

Aknay Tibor

Városszéll vigasságok, avagy hogyan ünnepeltünk a XVII. kerületben

Az Újlak utcai könyvtárban október 5-én író-olvasó találkozóval indult a rendezvénysorozat: Jókai Anna írónővel beszélgethettek az érdeklődők. És érdeklődésben nem volt hiány. A kölcsönzőtér zsúfolásig megtelt, a hangulatot a kötetlenség és a jókedv jellemezte.

A következő napon a Pál Apostol iskola 4. osztályos tanulói emlékeztek meg az aradi vértanúkról. A 14 gyermek emlékműsorral tisztelgett az 1848/49-es forradalom és szabadságharc vértanúja előtt. A megemlékezés gyertyagyújtással fejeződött be.

Október 10-én Pacskovszky Zsolt író, műfordító a mai magyar irodalomról tartott előadást a fiataloknak. Meghívott vendégünk ifjú kora ellenére igazi profizmussal számolt be a műfordítás és írás rejtelmeiről.

Október 12-én Engel Pál történést hallgathatták meg a vendégek „Beilleszkedés Európába a kezdetektől” címmel. Az előadó érdekes és izgalmas történelmi okfejtése és nyomozása annyira felkeltette a jobbára középiskolásokból álló hallgatóság érdeklődését, hogy az egyórásra tervezett programból bő két óra lett.

Másnap „István király és kora” címmel vetélkedővel egybekötött játszóházat tartottunk ötödik osztályosoknak. A legügyesebbek könyvjutalomban részesültek.

A már hagyományosnak mondható könyv csere-bere akciónknak is nagy sikere volt. Mintegy 100 régi, megunt könyv cserélt így gazdát.

A rákoscsabai könyvtárban 2000. október 13-án, „Szent István, az államalapító” címmel millenniumi drámafoglalkozást tartott Körömi Gábor drámapedagógus és Sándor Ildikó néprajzkutató.

Az István király korában játszódó foglalkozáson a két falu lakóit a Zrínyi utcai általános iskola és a Jókai Mór általános iskola 6. osztályos tanulói személyesítették meg. Az előadók segítségével Hernádi Zoltánné és Szanyi Dezső pedagógusok voltak. A gyerekek ragyogó felkészültséggel érkeztek. Előbb feszült figyelemmel hallgatták a bevezetőt, majd ahogy részesei lehettek a játéknak, úgy oldódott a hangulat. Térképeket rajzoltak, nagycsaládok alakultak, nemzetfőket választottak és mezsgyéket jelöltek ki. A gyerekek őszintén hitték, hogy ez régen is így történt, s már a könyvtárban nem 2000. október 13.-a volt, hanem az államalapítás évében jártunk. A szereplők áldozatokat mutattak be pogány isteneiknek, és ennek a színjátéknak minden gyerek tevékeny részese volt.

A konfliktushelyzetet egy „Rómából érkezett pap” (Körömi Gábor ill. Sándor Ildikó) robbantotta ki. Hittérítő beszéde hatására az eddig egységes tábor három részre szakadt. A két ellenpólus: a hitében megmaradó pogány tábor, akik régi isteneiket imádták, nekik áldozatokat hoztak, s továbbra is mindenben őseik parancsát követték, ill. az újat elfogadni készek, racionálisak, keresztény templomot építők, haladást segítők. A játék izgalmát fokozta a kezdetben passzív, habozó, majd egyre inkább öntudatára és igazára ébredő, kompromisszumra kész harmadik csoport, akik titokban megtartották addigi szent helyüket és isteneiket, készek voltak új templomot emelni, és nyilvánosan az új istent imádni. A dráma – mert ez valóban az volt – feszült és vehemens vitában csúcsosodott ki: pl. „Mit akarsz az egy nyanvadt (elnézést!) istennel, több isten jobban tud vigyázni ránk!” stb. Érvek érvek ellen harcoltak, s a lassan a tettegességig fajuló vitát csak a király bölcs szavai csitították (bár történelmi tanulmányaink nem erről szóltak): erőszakkal nem térítette népét, s hagyta, hogy országában a többféleképpen gondolkodó emberek békésen éljenek egymás mellett.

Idei könyvtári nyílt napunk témájában komolyabb volt, mint tavalyi utcabálunk, de nem kevésbé szórakoztató.

király–cigányik–vas

A sorozatok és Buddha

1. Megelevenedett mesék

Október 4-én délelőtt néhány videós és cd-s polc eltolásával színházzá alakult a kőbányai könyvtár agórája. A papundekli paraván előtt játszotta a *Titiri Színház* Grimm két klasszikus meséjét, a Piroska és a farkas-t és a Jancsi és Juliskát. A paraván egy gyönyörűen festett parasztládából született a szemünk előtt, ebből kerültek elő a kedves kis marionettek. Bartal Kiss Rita bábművész maga tervezte és készítette bábjaival, Czipott Géza zenei kíséretével, elbűvölte, megnevetette, elcsendesítette és időnként harcos közbekiabálásra ingerelte a több mint százfős közönséget. Az óvodások és elsőosztályosok között sokan először láttak „megelevenedett mesét”. Megelevenedett, mert ki hinné, a klasszikus történet kibontása még

számunkra is hozott új ízeket. A jó színház felnőtteknek és gyermeknek egyaránt szól – tartja a mondás. Ez esetben a könyvtárosok és pedagógusok a megmondható, hogy miért a könyvtárban? Az olvasásra nevelés nem a betűnél kezdődik, s nem is ott ér véget.

2. Klasszikus magyar írók meséi

Amikor még úgy látszott, októberben kezdődik az olvasás éve, elhatároztam, hogy rendhagyó módon ismertetem meg az alsósokat a klasszikus magyar írókkal. Még mielőtt tananyaggá válnának. Kezdemberem a meseíró-mesegyűjtő *Benedek Elek* lett, aki ezen túl a történelmi mondákat és a nagy magyarok életrajzait is megírta az ifjúság számára. Köztudott, hogy képviselőként parlamenti szűzbeszédét a magyar gyermekirodalom megteremtése érdekében tartotta. Székely ember volt, így hát megismerkedtünk a székely mondáival, művészetükkel, a rovásírással, himnuszokkal. Majd a családfa, a híres ősök és leszármazottak, a táj és a családi földrajz következett. Végül a mesék születése... és a mesék..

Bevallom, kissé félttem, hogy akciós-korunkban közel tudom-e vinni a külvárosi gyerekekhez ezt a romantikus, feladatát komolyan vevő embert...

3. Zöldbolygó Klub

A kultúra nemcsak irodalom. A „kultúrára nevelés” tág teret ad a szemétszedéstől a régészetig. 1990-ben indult az első Zöldbolygó Klub könyvtárunkban, nem egyedüli kezdeményezésként a hálózatban. A Könyvtári Napok alkalmából igazi csemege volt dr. Simán Katalin régész *„Mit rejt a föld?”* címmel tartott foglalkozása. Miközben a gyerekek koponyát, ősanyszobrot simogattak, pattintott követ markoláztak, sőt megfoghatták az „isten lábát”..., aközben rengeteget tanultak a régészek munkájáról, de ami fontosabb, számos alapkérdésről elgondolkodtak: miért fontos a múltunk, mit tudnánk leletek nélkül róla? Megírhatta volna-e ásatások nélkül Arany János a „Rege a csodaszarvasról” gyönyörű sorait...? És, kié a kincs, amit a föld rejt?

*

A következő hétfő este a szünni nem akaró forgalomban cikkemen gondolkodva megkérdeztem ifjú munkatársnőmet: „Tudsz valami keleti bölcsességet a folytonosságról?” Fel sem nézett a beiratkozási naplóból, úgy szűrte fogai közt a választ: „A folytonosság olyan, mint az egyik gyertya lángjáról meggyújtott másik gyertya lángja...” (Buddhának tulajdonított mondás)

Szász Ilona
X/4. sz. könyvtár

Sashalmi október

A Sashalmi Könyvtár a már megszokott októberi „papírmerítőkönyvborítóéskönyvjelzőkésztős” kézműves program mellett az idén több más rendezvénynek is otthont adott. A két legsikerültebbet emelném ki:

Olvasóink kérték és mi olyan szívesen hívtuk Berecz András mesefát. A meghirdetett időpontra megtelt a gyermekkönyvtár. Bandi bácsi leült közénk és mesézett az ördögről, aki muzsikálni vágyott, meg az egyszeri legényről, aki a világ nagy dolgait egy tehénnel keresztül kémlelte, de kaptunk nótákat, bölcs tanácsokat, ízes nyelvezetet, sugárzó békét. És megtanultuk: „olyan a mesemondónak a zaj, mint a tolvaj a gazdának, – ellopja a szava értelmét”, mert egy kicsit néha zajosak is voltunk.

Bánffy György színművész úr nyelvünk történetéről tartott előadást felnőtt részlegünkben, és a késői időpont ellenére szép számmal vettek részt gyermekek is a programon. Bánffy György felkészültsége, ismerős orgánuma, – egyébként pedig barátságos közvetlensége felnőttet, gyermeket egyaránt feszült figyelemre készítetett.

Összességében leírhatjuk, programjaink újszerűsége (nálunk még nem járt „híres ember”) miatti aggályaink, – pl. lesz-e egyáltalán érdeklődő, vagy pl. túl sok érdeklődő lesz, – alaptalanként voltak. Az estek szép emlékek, meghittekre sikeredtek. Ha készült volna fotó, illusztrálásképpen itt most egy Berecz András meséjét csillogó szemmel, tátott szájjal hallgató gyermek képe lenne a cikk alatt. (De ha lenne ilyen fotóm, nem is kellett volna cikket írnom).

Vincze – Majoros

„Lovagok és udvarhölgyek Mátyás király udvarában”

A Fővárosi Könyvtári Napok keretében a XV/1-es könyvtárban játszóházzal várták a könyvtárosok a gyerekeket. A magával ragadó előadó, Forrai Ildikó a könyvtár gyermekrészlegét zsúfolásig megtöltő gyerekeket először a reneszánsz kor világába kalauzolta el.

Ezt követően került sor a királyi és királynői koronák, süvegek, főkötők, gyöngyből készült ékszerek, lovagi sisakok és pajzsok elkészítésére. A gyermekek az előre elkészített sablonok segítségével, színes papírokból vágta ki, ragasztotta össze az általuk kiválasztott tárgyakat.

A kislányok inkább a díszes fejfedőket, gyöngyből készült karkötőket készítették, míg a fiúk a pajzsok, sisakok, koronák elkészítését részesítették előnyben.

„Az ifjú lovagok” pajzsukat elődelkhez hasonlóan címerrel díszítették. A címerpajzsot, mely a címer fő része a gyerekek egyszerű vagy mintás mezővel, vagy címerképpel díszítették.

A címerek eredetileg azt a célt szolgálták, hogy a lovagokat azonosítani lehessen a csatában. Az arcot és testet elfedő páncélzatban ugyanis mindenki egyformának látszott. Bár a Mátyás-címer a magyar történelem egyik legsűrűbben feltűnő rekvizituma, a címerpajzs elkészítésénél az ügyesebb gyerekek nem vették igénybe a sablonokat, hanem saját elképzeléseiket valószínűsítették meg. A királyi koronák elkészítése a „drágakövek” felragasztásával ért véget.

Az elkészült darabokat a gyerekek büszkén mutatták egymásnak és a könyvtárosoknak.

A foglalkozás elérte a célját: a reneszánsz világa közelebb került a gyerekekhez. Az iskolai tanulmányaikat a korról sok érdekességgel gazdagította, egészítette ki Forrai Ildikó.

Várad Erzsébet

A Fővárosi Könyvtári Hetek keretében a zuglói Kassák Könyvtárban bábelőadás került megrendezésre, a megjelent kisiskolások nagy öröme. Hucskóné Kovács Mária bábművész barátaival szívesen elfogadták a könyvtárvezető meghívását, hiszen tudták, hogy hetven gyermek előtt játszani számukra is nagy élmény lesz. A kerületi iskolások valóban fergeteges hangulatról gondoskodtak: mindvégig az előadás résztvevőiként viselkedtek. Az egyébként csendes könyvtár ezen a napon megtelt gyerekzsúvval. A kicsik egymást túlkibájlva segítették a számukra kedves szereplőt, míg a nemszeretem figurák hangos elutasításban részesülhettek. Színes, gyermek, könyvtáros számára egyaránt felejthetetlen élmény marad. A kisiskolásokat ilyen és ehhez hasonló programokkal lehet a könyvtárba becsábítani, ezért a könyvtár azt tervezi, hogy esetleg a jövőben is szervez előadásokat gyermekek számára.

A zuglói Kassák Könyvtár sokat tesz azért, hogy a kerületi fiatalok megismerje, megtanulja a könyvtár használatát, élni tudjon az általa nyújtott lehetőségekkel. Ennek keretében rendezünk könyvtárismereti vetélkedőt általános iskolások számára. A gyerekek a jó hangulatú verseny közben számot adhattak eddigi ismereteikről, amelyeket később a könyvtárvezető, Hucskóné Kovács Mária egy bemutató során még tovább is bővített. A résztvevő gyerekek életkoruk ellenére igen felkészülten bizonyultak. Könyvtárunk küldetéséül fogja fel a könyvtár megszerettetését már az egészen fiatalokkal is, éppen ezért vállalja az ilyen és ehhez hasonló rendezvények rendszeres lebonyolítását, megrendezését.

Hegedűsné Tomori Livia

Dél-Pesten történt...

A kispesti könyvtári napok krónikája

Ebben az évben a Fővárosi Könyvtári Napokhoz kapcsolódva sok és – nyugodtan mondhatom – rendhagyó rendezvényvel vártuk olvasóinkat. Így visszatekintve, nagyon sikeres három hét áll mögöttünk. E siker köszönhető a kollégáimnak és a helyi médiának. A Kispesti TV és a Kispeszt Újság már hetekkel korábban informálta a lakosságot könyvtárunk rendezvényeiről. Ennek köszönhetően sokan látogattak el hozzánk.

Mindszenthavának hetedik napján délután 5 órára Szent István-kori vigalomra hívtuk a környező várak lakóit. Lovas futáraink és postagalambjaink már hetekkel korábban vitték a hírt, hogy várunkban (értsd könyvtár) lovagi torna és mulatság lesz. Délután 5 órakor nyitottuk meg várunk kaput, s vártuk a nemes lovagokat, várurakat, várúrnőket és a szépséges várkisasszonyokat. S ők érkeztek is folyamatosan ajándékaikkal. Jöttek a lakótelepi, Arany János utcai várból, a Wekerle-telepi várkastélyokból és kúriákból, sőt még a szomszédos tartományok (kerületek) kastélyaiból is. Várunk lakói minden érkezőt illemdően köszöntöttek, megkoronáztuk őket saját készítésű, egyedi kivitelű csodálatos koronáinkkal, s természetesen elszedtük a hídpénzt tombolának álcázva.

Vendégeink kényelmesen elhelyezkedtek a trónteremben terített asztalainknál, s izgatottan készültek a nemes megmértetésre.

Délután 6 órakor udvari bolondunk iránnyításával kezdetét vette a híres-hírheft lovagi torna. Bevonultak várunk úrnői (hétköznapiakon könyvtárosok), s megkezdődött a nemes vetélkedés. Válogatott feladatokkal küzdtek meg derekasan vendégeink. Harcoltak a vártoronyban (létrán!) álló nemes hölgy kezéért, kóstolták konyhánk fűszereit bekötött szemmel – igaz az ecetes víz nem lett a kedvencük! –, banánt ettek miközben csárdást táncoltak, énekeltek, s még szerelmes üzenetet is írtak előre megadott szavakból a várkisasszonyok kezéért. S hogy milyen remekművek születtek, álljon itt néhány szösszenet:

„Arany szíved nyíló rózsza,
felvisz hozzád ez a létra.

Fehér lovon jöttem, rózsám,
arany szívem hoztam létrán.
Szívem vérzik, arany rózsám,
Ha a létrám eltaszítád.”

„Szépséges várkisasszony!
Hintóval érkeztem ablakod alá,
suhantam mint a nyíl, csodálatos leány!
Ágyékom sajog, arcom kéjesen mosolyog!
Remélem keszkenőd elnyerem,
S úgy vélem én leszek botodon a horog!”

Az embert próbáló vetélkedés után hajnalig tartott a vigalom.

Azóta sok várúr, várúrnő és várkisasszony tért vissza várunkba, s érdeklődtek,

mikor lesz ismét lovagi torna nálunk. Nos, ezt egyelőre nem tudjuk, de reméljük, hogy jövőre veletek ugyanitt találkozunk!

Következő két programunk október 10-én, kedden volt. Délután 2 órától interaktív CD-ROM-os vetélkedőt szerveztünk egy történész segítségével, felső tagozatos gyerekeknek, majd 3 órától a már hagyományosnak tekinthető aszfalt rajzversenyt is megtartottuk. Bár egész nap borongós, hűvös idő volt, de az időjárás kegyes volt hozzánk, s így még napokig csodálhatták a járókelők az aszfaltra álmodott rajzokat.

Október 12-én reggel 8 órától könyvtárunk ismét középkori vár lett Várad István segítségével, aki a játszóházat vezette.

Délután pedig elérkezett könyvtári heti programunk talán legjobban várt rendezvénye, az író-olvasó találkozó Závada Pállal. A beszélgetést Kőhádi Zsolt filmesztéta vezette, akinek köszönhetően 5 órától megnéztük a Jadviga párnája c. filmet, majd ezután beszélgettünk az íróval.

Az olvasóink számára meghirdetett rendezvényeinket egy valóban rendhagyó eseménnyel zártuk. Október 13-án, pénteken este izgatottan vártuk mindazokat az álmatlanságban szenvedő éjjeli baglyokat, akik a kényelmes, puha, meleg fészek he-

lyett a FSZEK-et választották! Bagolyfészünk este 7 órakor nem zárt be, hanem különböző programokkal, rendkívüli ajánlatokkal várta a berepülőket. Este 8 órától Berecz András népmesemondó esti mesével szórakoztatta az összegyűlt madárseregletet – szarkák szerencsére nem jöttek! –, de a denevérek képviseltették magukat, mert annyian voltunk, hogy szinte a mennyezetről is lógtunk. 10 órától Schweigert Krisztián és Csonka Gábor kis éji zenével kárpótolta az álmatlanságban szenvedőket. Éjfélkor harangszóval ébresztettük a szunnyadókat, s egész éjjel virslivel tömtük az éhes begyeket. Az éjszaka sikeréhez hozzájárult az is, hogy madárvendégeink ingyenesen kölcsönözhettek. Külön emelte az éjszaka hangulatát Rumi Zsuzsi bagoly, aki szinte megállás nélkül, egész éjjel kártyát vetett az érdeklődőknek, és Berta Éva bagoly, aki végig virrasztott, játszott velünk.

Végül október 28-án délután 3 órakor a várva-várt könyvtárosi vetélkedő is kezdetét vette. E sorok írója azonban – mivel nagyon elfogult – nem vállalkozik arra, hogy krónikás legyen, ám az bizonyos, hogy jó volt együtt lenni veletek, kollégák!

– hír –

Szüret és lézershow a Lőrinci Nagykönyvtárban

Szüret időszaka. Szüreteljünk hát a Könyvtári Napok szőlőtőkéiről. A szőlőhegyen ott van puttonyaival, kosaraival a falu apraja-nagyja. Két hétig könyvtárunkba is eljött minden korosztály, hogy szemezgesen a neki szóló programokról.

– Az ovisokat őszi versekkel, mesékkel vártuk.

– Kisiskolásainkat Györffy László író meghívásával leptük meg. Az író a „Kalandozás az incifincin erdőbe” c. most megjelent könyvét mutatta be. Gyerekkori kalandjainak helye a lőrinci erdő volt, mely azóta már tényleg incifincivé lett.

– A rajzos kedvű gyerekek Fekete István műveinek illusztrációját készítették el, 225 rajz díszíti azóta is könyvtárunk falait. A sok bájos, kedves Vuk, Hu és Csi szívet melengető látvány.

– Ha mese, legyen hát japán! *Mese játszóházunkban* az Urasima Taro c. japán mesét dolgoztuk fel. Más földrész, más kultúra? A gyerekek és a mese mindehol a világon ugyanolyan, játékos, nyitott, csodákkal teli. A hallányok táncával búcsúztunk a tenger királynőjétől.

– A szüreti szokásokról, jeles napokról *hagyományörző klubunkban* beszélgettünk. Miután a kukoricafosztás ideje is ez az időszak, így csuhélányok és fiúk emlékeztették a gyerekeket az őszi érkezésére.

– Igazán tömör szőlőfürt volt *Mészáros Sándor* okleveles mérnök előadásorozta, bemutatója. Két és fél napig nagy türelemmel és humorral tanította a gyerekeket (18 év alatt és felett) a fizika rejtelmekre. Plazmagömbbe zárt Szent-korona, kristályok, sugárzó anyagok, fényeffektusok, lézertechnika, a látvány még a hozzá nem értőt is odavonzotta, aztán már ott is ra-

gadt a élvezetes előadás hallatán. A bemutatóra 12 csoport közel 300 gyerekkel látogatott el hozzánk.

– Felnőtt olvasóink művésztalálkozón beszélgettek a kerületünkben alkotó művészházaspárral, *Kaszner Margittal* és *dr. Gomola Györggyel*.

– Irodalomkedvelő olvasóink a *Pegasus klub* rendezvényén Vörösmartyra emlékeztek.

– Galériánkon *Lévay Jenő* Munkácsy díjas grafikusművész kiállítása tette teljessé a művészetek szülőfürtjének szemezgetését.

Hordóinkba belekukkantva, 23 rendezvényt és 474 „szülőtaposót” (résztevőt) láttunk.

Ahogy a szüret után elkészült a must, ugyanúgy reméljük, hogy kifornak a rendezvényeink is, és látogatóink olvasóinként térnek vissza.

Így a jó gazda is elégedetten dőlhet hátra székében pipáját pöfékeltetve, számlálgatva, hogy hány hordó bor forr a pincéjében.

Budavári Klára

Ismét vetélkedtünk

Ha október és Könyvtári Napok, akkor ugyebár vetélkedő az Üllői úti könyvtárban. A hagyományokhoz illően megkapták a csapatok a rímekbe szedett kihívást e nemes versengésre. Ebben elképesztő pénzjutalmakkal kecsegtették a csóró könyvtárosokat, de gyanakvó egy banda a mienk, s nem hittünk eme cselvetésnek. Ám azért elfogadtuk a kihívást, s megválaszoltunk a verszetre.

Mint minden évben, idén is az volt a főszervező Dobrova Zsuzsa első mondata, hogy most csinálták utoljára. Mivel évek óta ezzel kezdődik minden vetélkedő, így kezdtük magunkat otthonosan érezni a kispesti könyvtárban. Később azonban kiderült, most komolyabban gondolják ők ezt.

Idén kevésbé volt viharos a vetélkedés, nem hőzöngtünk annyit, mint tavaly. Fejfelmegetten ütöttük össze tenyerünket a spontán módon felmutatott „TAPS” tábla megpillantásakor, és külön kiemelném a KESZ csapatát, akik kapásból a Feir Play díjra mentek. Egy gárda volt, akik nem cégünk hírnevét öregbítették: az MTA Történettudományi Intézetének Könyvtára vonult fel a sok Szabó Ervines ellen, s mint majd meglátjuk, igen nagy sikerrel.

Dobrova Zsuzsa és Hamar Kriszta tehát évek óta Vágó Istvánt megszegyenítő ügyességgel és leleménnyel vezénylik le ezeket a versengéseket, s nagyon helyesek, amikor mindig elmondják: mennyire szeretnének ők már játszani. Rejtélyes okból

kifolyólag idén elhatározták, hogy jövőre a központ rendezi e vigasságot. S közben kedvesen mosolyogtak az onnan jöttek.

Hogy milyen kérdéseken át vezetett az út a győzelemig? Hát idén sem volt könnyű az agytorna, gyengébb idegzetűek ne jelentkezzenek.

Van abban valami bájos, amikor meglett könyvtárosok mozgalmi dalokat énekelnek, fene nagy jó kedvvel... Ezek egy része néhányunknak inkább érdekes volt, mint ismerős, bár a Bunkócska vagy a Börtön ablakában már nekünk is visszaidézhető emlék. Szoros küzdelemben úgy tűnt, a Nem volt a Szása... kezdetű opus vált legnépszerűbbé. Az már tényleg súlyos, amikor a vetélkedés után „bulizenév” váltak e nóták... No persze ne csak ily felhőtlen szórakozásnak képzeljük a csatát, a Hol járunk? kérdések igen csak kifogtak a társaságon, az igaz-hamis állítások lehetetlen adatait is elátkoztuk páran. A borvidékekre vonatkozó kérdésnél mindnyájunk reménye szertefoszlott: nem kóstolásos alapon ment a dolog... S a múzsa is homlokon csókolta a szervezőket, hisz jeles íróink megihletőit kellett kitalálni. Akik most vettek részt először e nemes vetélkedőn, csodálkozásuknak adtak hangot a kérdések nehézségét illetően. Felkészülni nem lehet, hiszen a profi szervezők gondoskodnak róla, hogy a leglehetősebb kérdések és ismeretek kerüljenek elő agyunk rejtett zugaiból.

A vendéglátás idén is nagyon bőséges volt, ezúton is köszönjük a szervezőknek!

Odafelé menet gaz csapattársaim azt mondták, én azért akarok nyerni, hogy azal kezdhessem e cikket: ÉN győztem a csapatommal... Ezúton bizonyítottam a vád alaptalanságát, hisz nem ezzel kezdtem, pedig... Na de sorba.

A legfontosabb, hogy minden résztvevő pontbeli nyereségének megfelelő öszszegről kiállított bankkártyát vehetett át... így 25 milliónál alább senki sem adta, lám, mégsem volt ámítás a milliós nyereség. Nyolcadik helyezett a KESZ, hetedik Soroksár – Erzsébet – Csepel, (SORECS) csapata lett, hatodik a Kossuth Lajos utcai gárda, ötödik új résztvevőként a IX. kerület, ne-

gyedik a házigazda Üllői úti különítmény lett, harmadik a Iőrinckek lettek (XVIII/3). A második helyezést a vendég MTA-s csapat szerezte meg, a bankkártyán kívül egy csokoládétorta lett jutalmuk. S az elsők ... hát igen, szóval mi, a Kertész utca Baráti Kör alias Központ csapata lettünk. Jutalmunk a 62 milliós bankkártyán kívül egy dobostorta és egy pezsgő lett. Ja és a jövő évi rendezés jogát is megnyertük, de tartok tőle, ezt a különdíjat már rég nekünk ítélték...

Hámory Zsófia
Központ

Buda sem henyélt

Könyvtári Napok 2000 a Krisztinavárosi Könyvtárban

A Lengyel Kultúra Hete megrendezésének alap gondolata – úgymond – benne volt a levegőben. Az I. kerületben a millenniumi rendezvények apropóján lengyel-magyar rendezvénysorozat zajlott októberben, történészek cseréltek gondolatokat a két nemzet X-XVI. századi kapcsolatairól, arról az időszokról, mikor Lengyelországban a Piastok és a Jagellók, Magyarországon az Árpádok, az Anjouk és ugyancsak a Jagellók voltak az uralkodó családok. Nekik köszönhetjük, hogy elkezdődött és máig tart a lengyel és a magyar nép kivételes barátsága. Programjainkkal a XX. századi lengyel kultúra komplex bemutatására törekedtünk, amely a szellemi irányzatok, irodalom, képzőművészet, filmművészet sőt a turisztika, idegenforgalom témaköröket is fellelta. Mindezt tettük abban a reményben, hogy olvasóink körében érdeklődést keltünk ez iránt a gazdag és sok vonatkozásban miénkkel rokon kultúra iránt. A rendezvény fénypontja volt a megnyitó, Grzegorz Lubczyk nagykövet úr barátságos és közvetlen szavai, valamint Krzysztof Ducki plakátkiállításának megnyitása, majd ezt követő bemutatása. A kiállítás frenetikus siker a könyvtár mini galériájának rövidke történetében.

A megnyitót követően Pálfalvi Lajos irodalomtörténész beszélt a XX. századi lengyel irodalom kiváló reprezentánsairól,

S. Mrozekről, W Szymborskáról, Cz. Miloszról, T. Rózeviczről, Z. Herbertről. Gazdag illusztráció hangzott el műveikből, a közönség – Balkay Géza és Bökönyi Laura tolmácsolásában – valódi irodalmi élményhez jutott.

Szellemi irányzatok a lengyel kultúrában címmel Pályi András író, műfordító előadására egy másik napon került sor. A színvonalas egyetemi előadás filozófikus mélységei és tanulságai, azt gondolom, szintén élményt jelentettek a résztvevők számára.

A szervezés igazi attrakciója a Tabán Mozival való közös ötletünk megvalósítása volt. Rendezvényünk résztvevői a mozi által műsorra tűzött lengyel filmeket ingyen nézhették meg. A filmek között igazi unikumok is szerepeltek – Yulawski: A sámán ereje Kiesowski: Rövidfilm a gyilkolásról vagy pl. Polanski 1961-ben elkészült Kés a vízben c. filmjének felújított változata. Vasárnapra a matiné műsorán Lolka és Bolka meséi szórakoztatták a krisztinavárosi gyermekközönséget. A filmek közül több csak a Lengyel Intézet segítségével és támogatásával kerülhetett bemutatásra.

Mint említettem, meghívtuk a Polska Lengyel Idegenforgalmi Hivatal munkatársát, hogy mutassa be a lengyel turisztikai lehetőségeket. Ő személyes tanácsadással és videófilmek bemutatásával tette még

színesebbé programunkat. Élményeit információs kétnyelvű lapjukban közzéteszi a közeljövőben.

Fenti programjainkat a Márai Alapítvány és a Lengyel Intézet is támogatta.

Hangulatos gyermekprogram várta gyermekolvasóinkat ugyancsak a Könyvtári Napok alkalmából ezen a héten.

Tóthné Fábrián Eta baba- és mackókiállítás igazi babaházat varázsolta a könyvtárba. Óvodás és iskolás gyermekek egyaránt részt vettek a tehetséges játékkészítő foglalkozásain, de nemcsak a foglalkozásokon volt alkalmuk a gyerekeknek a játékra, hanem három héten keresztül szeretgethették, öltöztették a bűbájos mackó és nyuszi-

figurákat... Ezt a programot a Kiss Áron Magyar Játéktársaság is támogatta.

Programjainkról több lapban is hírt adtunk. (Magyar Narancs, Pesti Est, Pesti műsor, Népszabadság, Várnegyed). Komplex rendezvényünkkel, úgy gondolom, a Krisztinavárosi Könyvtár történetében is példa nélkül álló nagy vállalkozásba fogtunk. Sokszor feltesszük magunknak a kérdést, hogy megérte-e, aztán rögtön utána azt is gondoljuk, hogy a kultúrában ez a kérdésfeltevés értelmetlen. Nekünk mindenképpen fontos, hogy milyen a könyvtár megítélése, s talán akkor már azt is sugalljuk, hogy megérte.

Karakó Józsefné

Fővárosi Könyvtári Napok Békásmegyeren

Október 10-edikétől láthatták az olvasók a Ganz Ifjúsági Műhely nagy vasútmodelljét, amelyet aprólékosan megmunkált állomásokból, fenyőkből, jelzőlámpákból, hegyekből-völgyekből állítottak össze a „Ganzos” gyerekek. A sokváltós vasútvonalon személy- és tehervagonokból álló szerelvények száguldoztak. Nagy sikere volt elsősorban a gyerekeknél, de számtalan felnőtt is belefeledkezett a látnivalóba. A tervezett két hétből, az olvasók kívánságára, háromhetes bemutató lett.

Október 13-án nyitottuk meg A. Katona István fotográfus „Békásmegyeri emberek” című fotókiállítását. Különlegessége, hogy a képeken látható emberek személyesen is megjelentek, beszéltek önmagukról és munkásságukról. Az 50x70-es keretekben hivatásos és amatőr művészek pillanatképei láthatók 1-1 oldalas bemutató szöveggel.

A képeken szereplőknek már a neve is sokatmondó:

Lakatos Menyhért író. Legismertebb könyve a Füstös képek, középiskolában kötelező olvasmány.

Kolompár Tibor, a Száztagú cigányzenekar másodhegedűse, tanár.

Görög László zenész és liftszerelő, aki a gyártás folyamatait barátjával és fiával végezte: írták, hangszerelték és készre formázták CD lemezeiket.

Itt volt German Huarachi Garcia, a bolíviai festő. Külkereskedő feleségével és kisfiával Magyarországon szeretne élni. A család a megnyitó óta gyakori vendégünk.

És végül – sajnos csak fotón – szerepelt Kalóz Zsóka csipkeverő álomszép csipkegalériáival, ruha-kiegészítőivel.

Jóllehet a megnyitó látogatói valamennyi korosztályt képviselték, mégis mindenki jónak tartotta azt az ötletet, hogy indítsunk egy sorozatot „ismerjük meg egymást” címmel. Lakatos Menyhért élettörténetéből és a környezetünkről elmondott véleményéből sokat tanulhattunk arról az emberiségről, kitartásról és küzdelemről, amivel gazdagíthatnánk és formálhatnánk sorsunkat és egymás életét. Azaz olyan embereket ismerhettünk meg, „akik itt élnek köztünk, de másként”.

Október 16-án Béky László természetgyógyász tartott előadást „Betegségünk árnyai – egészségünk fényei” címmel. Előadását filozófiai fejtegetéssel kezdte, és fokozatosan tért át hétköznapi életünk „nyavalyáira”. Mágikus fém háromszögeivel szemüvegeinket frissítette fel, és két jelenlévő nyaki csigolyát hangos roppanással tette hegyre. Mindketten fejfájástól szenvedtek.

Október 18-án Horváth Márta meseíró és a Kiskobak című első internetes gyermeklap szerkesztője tartott élvezetes, hangulatos bemutatót. A gyerekek – elsősorban a legfiatalabb korosztály – szivacs párnákon ülte körbe a számítógépet. Szájtátva hallgatták Márta nénit, aki sikeresen aktivizálta a gyerekeket. A Kiskobakot a következő címen találjátok: <http://www.kiskobak.hu>.

Koppány Péterné

Stílusos, különleges hangulatú meghívó invitált Varró Dániel költői estjére a Bösörményi úti Szabó Ervin Könyvtárba. Az ifjabb költőnemzedék egyik legtehetségebb alakja ő, s neve már ismerősen cseng sokaknak. Kötetét, a Bögre azúrt negyedszerre adják ki. Barátaival érkezett a tett színhelyére, együtt olvasták fel a verseket.

A hangulatos este amolyan verselő-szélgetős: a költőt gyermekkori barátja faggatja első tétova lépéseiről, szárnypróbálgatásairól s mostani sikereiről. Megtudhatjuk, hogy egy igen csúnya tulajdonság, az irigység vitte a versíráshoz. Nővére már igen szép sikereket ért el e téren, s ezt gyermeki énje nem tűrhette. Így tollat ragadott. Első versalakja Nyuszika volt, s a miéltre nagyon kedves választ kapunk: „Sok közösséget éreztem a nyulakkal világlemben, mindig is olyan félős voltam.” Ráadásul Nyuszikának sikere lett az iskolában.

S közben elhangzik egy-egy vers a kötetből. Mindennapi életünk apró pillanatai elevenednek meg: utazás a városban, iskolai büfé. No és megjelenik Borbála és az ő „mértanos lényecskéje”. A cikk íróját e ver-

szet ragadja meg legjobban, sajátos humorával, váratlan rímeivel felhőtlen szórakozás – amennyiben versek kapcsán helyén való e fordulat. El is hangzik rögvest a baráti kérdés: hol vannak a tragikus hangvételelű, „világvége” versek? Kezdekor voltak – hangzik a felelet. Ám a későbbiekben nem forszírozta az ifjú titán. Hatásokat firtatva elhangzik József Attila, Radnóti neve.

Majd az örök mániára terelődik a szó: a gombfocira, meg egyáltalán a focira. Halkszavú költők például e sportból ismer- te meg a városok neveit, ráadásul még Knézy Jenőt is megénekelte nagy szellemességgel. S született Gombfocil ballada Tandori Úrnak, a másik mániásnak.

Verseinek humora tényleg lenyűgöző, a náthás beszédet utánzó vers is hamar belopja magát a népes hallgatóság szívébe. Hősünk angolból is fordít, kedvence (ki hinné?) a humoros angol versek magyarítása, ezekből kötetre is számíthatunk a távoli jövőben. S hogy áll szerinte a mai irodalom? Sokan félnék a kortársaktól, s ezért nem is olvassák őket. Ő előszeretettel veszi kézbe pályatársai írásait. Úgy tűnik, a fiatal- ság is hamar képbe került az irodalmi közélettel illetően, pontos diagnózist hallhatunk annak visszasságairól. Ha mindenáron nemzedéki megnevezést akarunk aggatni e szimpatikus fiatalemberre, hát tessék: Sárkányfű. A lap neve, melyből ő is sokakkal együtt kinőtt.

Ha már fiatalság no meg bolondság, elhangzik a drámai kérdés: buknak-e a nők a költőkre? Mosoly az arcokon, zavar a megkérdezett tekintetében, s a hangulat nagyon bájossá válik. A válasz már-már diplomatikus: hát igen, néha megismerik az utcán, például őt is, meg a vidéki felolvasó esteken a költők megismerkednek sok emberrel.

Firtatás befejezve, helyette zárásképpen egy stílusgyakorlat: a Boci-boci tarka különböző költők modorában megírva, csokonais, berzsenyis, Arany János-os, Ady Endré-s, kosztolányis s a végén Térey János-os változat. A krónikás belekukkant e sorok írása közben jegyzetfüzetébe, s mit lát? Bekeretézve egy szó a végén: zseniális.

Hámory Zsófia

... és mindezekén túl:

- Paul Celan: Halálfüga című versét elemezték olvasók és könyvtárosok egy rendhagyó irodalmi órán a III/7. sz. könyvtárban;

- a Vízivárosi Olvasóterem adott könyves környezetet az „Olvasás, kultúra, olvasáskultúra” címmel megrendezett konferenciának, amelyen Havas Katalin kolléganőnk „bírta szóra” Gereben Ferenc és Nagy Attila olvasáskutatókat;

- múltidéző történelmi játszóházba hívták a gyermekeket a III/1. sz. könyvtárban;

- az olvasásnak az emberre gyakorolt hatását vizsgálták az Etele úti könyvtár Irodalmi Kávéházában;

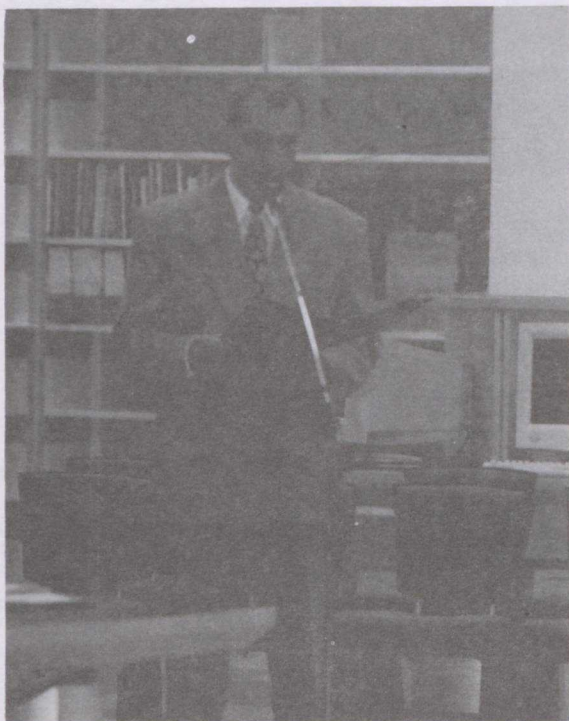
- a Karinthy Frigyes úton pedig értékelték és bemutatták az „Ilyen könyvtárat szeretnék!” c. rajzpályázatra érkezett „alkotásokat”. A felhívás sikerét bizonyítja, hogy 74 pályamű érkezett a könyvtárba: íme egy, a legsikerültebbek közül.

Ha FKN, akkor szakmai nap – már az új Központi Könyvtárban

A Fővárosi Könyvtári Napok elmaradhatatlan szakmai délelőttjét október 11-én „A megújuló könyvtár” címmel rendeztük meg a Központi Könyvtár Böngézőszékhelyén. A szokásos előadásokat szakmai kirándulás előzte meg, ahol az érdeklődők a Központi Könyvtárat egy-egy tájékoztató könyvtáros vezetésével tekinthették meg. Akik délelőtt „lemaradtak” délután az előadások után hasonló sétán vehettek részt.

Az előadásokat a Központi Könyvtár igazgatója, *Fehér Miklós* nyitotta meg: Könyvtár a város szívében címmel. Utána *Soron László* ismertette a bevezetésre kerülő új informatikai rendszert (Új informatikai rendszer a könyvtárban). *Dr. Bartos Éva* a társadalmi és olvasói igények változásáról beszélt (Könyvtár és közönsége), a sorozatot *Havas Katalin* könyvtárosi szerepváltásról, szerepvállalásról (Csak pont mi változnánk?) zárta.

A még nagyon új, „festékszagú” böngézőszékhelyen elhangzott előadások elsősorban a megújult Központi Könyvtár szolgáltatásaiban várható változásokra hívták fel a kollégák figyelmét. A Fővárosi Könyvtári Napok azonban – alapvető és/vagy eredeti célját tekintve – főként a mi, tehát a könyvtárosok ünnepe: megjelenni, megmutatkozni úgy, ahogyan ezt a munkanapokon nem tesszük, és egyúttal bemutatni a könyvtárat úgy, ahogyan az olvasó (még) nem ismerheti. Ezért a Híradó a szakmai napon elhangzott előadások közül *Havas Kati* „naplóját” választotta közlésre: mert rólunk, könyvtárosokról, egyben a *Szabó Ervin* Könyvtárról is szól – egy kicsit másképpen, mint ahogyan megszoktuk.

Miért pont mi ne változnánk?

Ezen az igazán magunkénak mondható ünnepnapon a könyvtárosokról szeretnék beszélni, amolyan a „könyvtáros is ember” – hévvel. A kérdés, amit magunknak feltettem tulajdonképpen igen hetyke, „miért pont mi ne változnánk?” De miért is kellett volna változnunk, hiszen körülöttünk alig változott más, mint az egész életünk, a gazdasági helyzet, az oktatás, az olvasási szokások, a kínálható állomány, a látogatók

összetétele, mentalitása és elvárása és így a könyvtárosok valamennyi addig érvényes beidegződése. És ha ehhez még hozzáteszük a magunk élményét itt, ebben az új környezetben, hát bizony változó korba értünk: hiába, elnőiesedett szakma ez.

Tehát, miért pont mi ne változnánk. És ebben a kérdésben bőségesen benne rejlik a válasz is. Változtunk mi, annyit, mint ide a *Wenckheim* palota újra-megnyitása.

De felmerül mindjárt egy újabb kérdés, hogy ki az a mi? Ki a könyvtáros? Az egész intézményt irányító, az esetek 99,6%-ban hímnemű lény, vagy aki a kutatók, tudósok számára szervez könyvtárat; az-e, aki veszi a könyvet, ápolja az állományt, feldolgoz és feltár, kibogarász, rendszerez; vagy aki megmondja, hogy a feltárás, a rendszerezés milyen labirintus bejárását teszi kötelezővé az olvasó számára; avagy, aki szájmozgásról le tudja olvasni az olvasó kérdését és egy bulldog szívósságával meg is keresi rá a választ, akkor is, ha az olvasót már nem is érdekli; aki segít a szakdolgozat megírásakor éppen úgy, mint egy kilenc betűs kvarckristály nevének megkeresésénél, aki telefonon keresztül megoldja a gyerek házi feladatát a nagymama könyörgésére, mert hallja, hogy a gyerek a kádban üvölt; vagy az, aki megmondja, hogy a köszvényre milyen diétás könyvet ajánl; vagy az, aki a gyereket estig benntartja a könyvtárban és maga kíséri haza és útközben vesz neki egy túrórudit; vagy az, aki leül sakkozni egy bőrféjűvel, hátha megtud róla valamit; vagy aki még két példány Expressz újságot rendel, jusson minden álláskeresőnek; vagy, aki fénymásolja egész nap a könyveket, hogy abból is többnek jusson; aki adatbázist épít, hogy meg tudja mondani, hogy ki, hol, mit, miért mennyiért és hogyan; vagy aki rendben a helyére teszi a könyvet, az újságot, hogy megtalálható legyen; vagy aki rendezvényeken látja vendégül az arra vágyókat, kiállítást rendez, klubot működtet? Ki a könyvtáros?

Kinek a változásáról beszéljek én itt? Legegyszerűbb, ha magamról fogok.

Következzék tehát pályám emlékezete, hadd andalodjon el az idősebbje, szörnyedjen el a fiatalja, és némi Mászáros Márta-i utánérzéssel mindezt hadd lássam el a

„Napló kollégáimnak” címmel. Nos peregjen a film:

Az asztalnál hatan ülnék. Egy család. Az orosz hússalátát már megették, most éppen a legkisebb gyerek pályaválasztása van terítéken. A meglehetősen könnyed természetű, ámde félszemű tizennyolcéves az orvosok által befolyásolt szülőktől éppen azon szakmák felsorolását hallgatja, amelyekhez nem kell szem. Egyre jobban érzi, hogy saját elhatározása végleges, ezért bejelenti a látogató családnak, hogy könyvtáros lesz. A hatás leírhatatlan. Az apa magába roskad, az anya és a nagymama felnyögnek, bár némi rózsaszín fény gyűl a szemükben, oh az irodalom... a báty röhgöni kezd, nem tudja még, hogy egy darabig csak a Szabó Ervinből fog nőszülni. Csak a nagypapa őrizi meg nyugalmát, ő már a Szörényi utcából a háború előtt is kölcsönzött útleírásokat. Az ostrom alatt is nyitva tartó patikájában gyertya mellett Cholnoky Jenőtől olvasott kölcsönkönyvtári könyvet. Meg is szólal: „az a ti legnagyobb bajotok édes fiaim, hogy a lényeket nem látjátok. Nem szem kell oda, hanem láb. Az meg van neki. Kettő.” Téma lezárva.

Tehát 1961-ben 18 évesen, 500 forintos bérezéssel (nagy pénz volt az akkor) beléptem a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kötelekébe. Első két munkahelyem, a Rottenbiller utca és a Karinthy Frigyes út, még innen volt a szabadpolcosításom.

Újabb snitt:

Nyitás előtt feltöltjük a böködöt. Ezt a fogalmat már csak azok ismerik, akik a használt bútor értékesítésénél hozzájutottak ehhez a kincshez. Mi is volt ez a fantasztikus könyvtári berendezés? Egy polcrendszert, amelyet az olvasók által elérhető oldalon üveggel fedtek, csak annyi rést hagyva, amelyen az ujjával bebökhették, meglódtíva azt a könyvet, amelyet kiválasztott. Azt ott hátul mi elkaptuk, és már adtuk is tovább a kiadásban álló kollégának, aki vilámgyorsan intézkedett, így jöhetett a következő. Jókai, Mikszáth műveit külön oldalon tartottuk, és napjában úgy húsz-harmincszor hangosan felolvastuk az éppen bent lévő kötetek címét: Az olvasók pedig hangosan bekiabáltak: én kérem az Aranyembert, mert azt még csak háromszor olvastam.

Ti azt hiszitek, hogy itt a film felgyorsul, mert olyan tempóban dolgozik a bevevő, az elkapó, és a kiadó, mint egy baseball csapat, de nem a film gyorsul, hanem a valódi tempó volt ilyen. Az olvasók ugyanis

özönöltek. Visszaadtak, böktek, mentek, jött a következő. Amit mi bökésre kitehetünk, azt a könyvtár vezetője döntötte el a Kerületi Könyvtárak Osztályának bölcs tanítása alapján. Az egyik könyvtár raktárában mindezen közben békésen pihentek a két háború között kiadott művek legjobbjai, míg a másokban a hely szelleme kijelölte a szellem helyét, és köteteseti selejttel csináltatott velünk a Pintérből, a Hóman-szefűből és a Malonyaiból.

Napjában 5-600 ember jött be és mi mindegyiknek tudtunk adni egy-egy régi magyar, mai magyar, szovjet, „népidemokratikus” és egyéb kategóriájú könyvet a történelem, a földrajz, a művészet, a politikai, a természettudományi, a technikai vagy a marxizmus tárgykörébe tartozó témákból. Ezt onnan tudtuk, mert este, zárás után a gondos főnök hozta a statisztikai lapot és máris maga diktálta a villámkezdő strigulázónak, hogy miből hányat és mennyien. Szép világ volt. A bökődő egyik partján álltunk mi a magunk tizenyolc-húsz évével, a másik parton állt mondjuk a Karinthy Frigyes út estében Kosztolányi Ilona és Ádám, és bökődtek.

De rengeteg vihar és dráma és érv és ellenérv után csak bevezették a szabadpolcot. Ami akkor világnézet volt, forradalom és skandalum... és, és győzelem. Kikerültek a könyvek a polcra. Dugdosni való azért még akadt, bár már csak a legfifikásabb könyvtárvezetők rendelkeztek egy kis dugi Freuddal, Croninnal, Erdős Renével. A többi könyv tökéletesen szalonképes volt, mégis azt hitték és hitették el velünk, hogy a túlzott szabadság megárt az olvasónak. Honnan is tudná szegény, hogy mit akar olvasni, mi a jó neki és egyáltalán... de győzött a szabadpolc és lassan valamennyi könyvtárunk átalakult, és könyvtárunk volt bőven, 112 is talán. Volt könyvtár a város minden pontján. A lőrinci préri szélén, a dzsumbujban, Albertfalván és Csillaghegyen. Kis, 20-30 négyzetméteres lukak, hatalmas étellel, 1000-1200 olvasóval, gyerekekkel, és sok nagy F betűvel ellátott tasakkal. Az F betűt azokra a tasakokra írtuk rá, amely mögött fizikai dolgozók hátrányos helyzetű gyereket véltük felfedezni. És mi a hátrányos helyzetet nem szerettük, munkához láttunk és felzárkóztattuk őket, az értelmiségi, az alkalmazott és az egyéb és ritkában az osztályellenség kategóriába tartozó gyerekekhez. (Ezeket a kategóriákat akkoriban az iskolák alkalmazták.)

Klubokat, kirándulásokat, vetélkedőket szerveztünk és közben magunk is remekül

éreztük magunkat a KISZ-ben, melynek e sorok írója titkára is volt boldogult kommunista korában. Bálok a Wenckheim-istállóból készült ebédlőben, kirándulások és kommunista szombatok, minden megnyisegben.

Éltünk, mint Marci Hevesen, az állam azt mondta: gondoskodom, tehát vagyok. És mi élveztük a gondoskodást és tudomásul vettük, hogy az állam nem mi vagyunk.

Később megtaláltuk a módját, hogy a szabadpolc mámorától megszedült olvasókat újra jó útra térítsük. Kitaláltuk, hogy hogyan válhatnak sokoldalúan képzett szocialista embertípussá, ha a három szépirodalom mellé három ismeretterjesztőt is visznek. És vittek.

És a polcok kezdtek dúsulni. Megszületett az új bestseller: a középosztály megkapta Passuth Lászlót, a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság pedig osztott Berkesi András és Szilvási Lajos művein, majd jött Moldova, mint a Tenkes kapitánya, aki odacsap, ahol sanyargatni lát, és a csodálatos gyerekkönyvek, Sicc és Bömbi, Szabó Magda és Pöttyös Panni, a delfinek és pöttyösök-csikosak, de volt Pilinszky is és Weöres, Ottlik és Örkény, szóval érdemes volt könyvtárba járni.

Jöttek is százával naponta, és a könyvtárosok vették csak vették a könyveket. A könyveket, amelyek között nem kellett mérlegelni: a kiadáspolitikai úgy vezette a kezeket, mint egy gondos szülő, még véletlenül sem kerülhetett elének olyan mű, amelyet politikai, morális vagy esztétikai okokból el kellett volna zárni szeretett olvasóink elől. Csak néha egy kicsit jobban fel kellett hívni a figyelmet egy-egy témacsoportra. Volt is kiállítás bőven. Antiklerikális irodalomból, testvéri népek alkotóitól és volt olvasómozgalom, istenem de gyönyörű könyveket kellett elolvasatni az élő szovjet irodalomból! Kár, hogy mára csak a két Jerofejev jut el hozzánk, hirdetni, hogy arrafelé is van élet még.

De merevítsünk ki egy képet, a könyvet rendelő könyvtárosról. A hatvanas évek közepe óta kézbe veheti az Új Könyvek c. ajánlójegyzéket és x-elhet és csillagozhat és példányszámot írhat és alig egy esztendő alatt már a polcára is kerülhet a könyv. Az Új Könyvekből megtudhatja, hogy miről szól a Kőszívű ember fiai és azt, hogy a Fény az ablakban c. kötetet a mai szlovén drámák iránt közepesen érdeklődő olvasók számára vásárolhatja meg. És mi vásároltunk. Mert sose lehet tudni, hogy mikor jön

éppen az a mai szlovén drámák iránt ha csak közepesen ugyan, de mégis csak érdeklődő olvasó.

És én még láttam Lenint. Barna volt és nyolc folyóméter. És volt mind a 112 könyvtárban, és mellette volt Apró Antal és Bruttyó János beszédeinek gyűjteménye és Kádár minden kötete, de megvettük a kukorica törek felhasználását nagyüzemi alkoholkészítésre gépészeti szempontból, és megvettük a magyar könyvkiadás által nyújtott szinte minden művet. Mert ki tudja, és egy példány nem példány, mondtuk. Ma már, hogy így megváltoztunk, tudjuk, hogy tényleg nem az. És a könyvtárak széturrantak. Már nem is a legidősebb nemzedék emlékeztetésében kell bíznom, ha felidézem a senkinek nem kell könyv, rövidítve SNK fogalmát, a felejthetetlen Meisner Panni felismerését, amikor végre beláttuk, hogy könyvtáraink nem mini OSZK-k, hogy válogatni, mérlegelni kell.

Szavamra mondom, ez elég nagy változás volt. És közben persze pörög a film.

A könyvtáros eladja a feleslegessé vált könyveit és észreveszi, hogy az újságosoknál, aluljárói asztaloknál megjelentek az első tényfeltárónak ígérkező riportkönyvek, és megindult a dokumentumregény és a memoáriródalom áradata. És azt is észreveszi, hogy láss csodát, ezek bizony érdeklik a mi olvasóinkat is, de mi van, ha egy év múlva találják majd meg, ha megjön végre a rendelés? És nekünk azonnal meg kellett változnunk. Nem számíthattunk tovább a könyvtárellátóra, mert szinte azonnal be kellett szerezni bizonyos dolgozatokat, ha nem akartuk, hogy néhány hónap alatt elveszítsék érdekességüket, aktualitásukat.

Látszólag kis dologról van szó, de valójában nagyon nagy megrendülést okozott. Hogy a könyv, napilap, hetilap és folyóirat választék soha nem látott mértéket öltött. És mindezzel szinte tökéletesen párhuzamosan a fenntartók és működtetők gazdasági megszorításokat hozó ösztöne is működésbe lépett.

És szembe találtuk magunkat a választás, a döntés szabadságával, és a racionalitás parancsaival. Beszerzéseinket gyorsítani és szelektálni kellett. A periodika előfizetéseket százszor végig kellett gondolni, hogy a nyugati sajtónak szabad utat adó lehetőségekkel is élni tudjunk, de maradjon pénzünk a gazdagodó és pluralizálódó magyar anyagra is.

Megváltozott a megszokott gazdálkodási rend, még azt is el lehetett érni, hogy

azonnal, zsebből fizetve vehessünk meg könyveket, újságokat. És szépen kezdtük megismerni az önfinanszírozás különböző módjait, minden lehetséges változatát. Talán emlékeztek a fagyfaltra, mint a Szabó Ervin Könyvtár, hogy nem mondjam fallikus szimbólumára, és ne feledkezzünk meg a butikokról, a kiadható négyzetméterekről, a hirdető felületek hasznosításáról. És a kezdetben ájuldózó könyvtárosokból acélos tekintetű üzletasszonyok lettek.

De gyorsítsunk. Legyen végre vége a nyolcvanas éveknek is, mert így soha sem jutunk el a sarkaiból kifordított mai magyar könyvtárosig.

1990-ben falaink közé újra bejött a politika, most már nem áttételesen, hanem a maga valóságában.

Újabb filmkocka e sorok felolvasójának életéből.

Színhely: kétszintes könyvtár a város szélén, az alsó térben Orbán Viktor és Szabó Miklós alakítják együtt és vállalva a liberális pártokat, felül Zacsek Gyula hirdeti az MDF politikáját és az azóta is MDF piacnak nevezett szociális piacot, és Róbert László egyéni sármával igyekszik megkülönböztetni az új pártot a régítől.

Amint túléljük ezt a rázós, váltós korszakot, újabb vészhelyzet állt elő. A nem hagyományos dokumentumokat nem szellemi, hanem anyagi értékén kellett kezelnünk, különösen a videót. A kilencvenes évek elején egyszer csak meg kellett ismerkednünk a látogatók egy, számunkra addig ismeretlen válfajával, a nézővel. A pult mellett dolgozó könyvtárosok a megmondhatóival annak, hogy a két kategória között mily kicsi az átfedés, és, hogy mekkora különbség. És akkor arról még alig szóltunk, hogy milyen megcsalatra érezte magát megannyi könyvtári költségvetés, amikor kiderült, hogy a családok első, vélhetően eldobható videomagnói elromlottak, újra nincs pénz, hogy a kábel TV-k, a műholdas csatornák és a multiplexek elszerették nézőnket, és hogy a videó nem fog bennünket eltartani az idők végezetéig. Végre ismét a helyére került, mint egyszerű könyvtári dokumentum. Felsőhajthattunk. Ezt túléljük.

És ekkorra már nemcsak dokumentumaink egy része volt nem hagyományos, hanem a gondolkodásunk is. A közhasznú információ szolgáltatás bevezetésnek ötlete is valahol ott kezdődött, amikor másról is gondolkodni kezdtünk, nemcsak az olvas-

mányok közvetítéséről, és mára e hazában nincs olyan könyvtáros, aki ne ismerné ennek a szolgáltatásnak lényegét.

Csak hogy ez sem történt szerepváltás nélkül. Azon csakhamar túltette magát mindenki, aki a szolgálatban részt vett, hogy a könyvtárban kell helyet adni a nem hagyományos kérdésekre adható válaszoknak is; és ezen túl: fel kell készülni a köznap életben való eligazodás segítésére is. Fel is készültünk minden lehetséges eszközzel arra, hogy a kapcsolódáshoz, a szabadidő kulturált eltöltéséhez, a hobbykhoz, az egészségügyi, jogi kérdésekben való forrástájékoztatáshoz minden rendelkezésre álljon. Csak hát ehhez meglehetősen nagy empátiás érzék és készség kellett, és a szolgálatot ellátók részéről igen nagy lelki erő, hogy elfogadjuk: az első évtizedben, a kilencvenes években, a kérdések zöme a bajbajutott emberek problémájából adódott. Soha nem látott és tapasztalt „kategóriák” tűntek fel közelünkben. A menekültek, a munkanélküliek, később a kábítószeresek és a hajléktalanok, a létminimum alatt élők. Valamennyi közkönyvtárban szembesültünk az embereket ért traumák szinte mindegyikével, de a közhasznú szolgálat ennek a dózisnak a többszörösét kapta.

Illúzióinkon kellett változtatni, amikor ezek a fentebb említett rétegek személyes megjelenésükkel is megtisztelték tereinket. A bűdös bácsikat és néniket megszoktuk, a kulcsos gyerekeket sajátunknak éreztük, a könyvtárban nyihogó, néha erőteljesebb fellépést igénylő kamaszok is természetes látogatóink voltak, de megrendültünk az első belőtt gyerek láttán, pláne, ha újabb drog reményében a pénztárcánkkal távozott. Meg kellett találni a hangot és vajon megtaláltuk-e a naponta betérő álláskereső munkanélküliekkel, a melegünkbe húzódó öregekkel. Foteljaink elnyelték az alvókat és a ruhatáraink a guberálás szatyrokat.

Egyszóval a könyvtár már nem a könyv, könyvtáros, olvasó szentháromsága, hanem egy olyan tér, ahol már sok minden nem azonos hajdani önmagával. A piaci törvények sok intézményt megvédenek a nem kívánt látogatóktól. Mi még mindig mindenki számára elérhetőek vagyunk.

Új szerepvállalásaink egyik legfontosabbika, hogy a rendszerváltott oktatási rendszer a magunk sajátos módján igyekszünk kiszolgálni, kiegészíteni. A hagyományos iskolarendszer könyvtári háttere, ha nem érzékelem rosszul, nem fejlődött valami fényesen az elmúlt évtizedben. Keletkeztek

viszont új iskolák. Egyháziak, alapítványiak, pénzesek és ingyenesek, a képzés minden szintjén. A könyvtárak létesítése azonban sajnálatosan elmaradt, hiszen ha volna pénz, akkor sem könnyű ennyi idő alatt új könyvtárakat gründolni. A régi felsőoktatási intézmények is több pénzt költöttek érthető módon az informatizálásra, mint a hagyományos dokumentumokra. Így a közkönyvtárakra – Budapesten elsősorban miránk – hárult az a hálás feladat, hogy kvázi iskolai, főiskolai könyvtárként működve segítsük az oktatást. Már nem babra megy a játék, az iskola pénzbe kerül, a tanulás presztízse hatalmas. Aki a lecsúszott középosztályhoz vagy az igazán elszegényedett réteghez tartozik, annak azért, hogy a fiának, lányának jobb legyen, a hirtelen meggazdagodónak meg azért, mert nem hiszi, hogy még egyszer sikerül tárgyi- és nyelvtudás nélkül annyit kihasítani a közös vagyonból, mint neki sikerült két joghézag között.

Egyszóval, aki eljön a könyvtárba, hogy egy lépéssel tovább jusson tanulmányában, az nem akar üres kézzel távozni. Ma már annak megy híre, ha valahol számítógépes adatbázist, Internetet tudnak használni, ha egy témához elektronikus úton is tudnak anyagot gyűjteni. Mert a gépet sokan mindenhatónak hiszik. (Könnyed pillaneggel kéri tőlem egy hölgy, hogy soroljam már fel azokat az olasz novellákat, amelyeket nem fordítottak le magyarra. Bamba képem láttán kérdezi, miért nincs benne a gépbe? Nincs fiam, nincs. Pont. Hu.)

Mi lesz a hagyományos könyvtáros szerepe ebben az elektronikus világban? Kérdezem magamtól. Megszokjuk-e, ha otthon keresünk egy könyvet, akkor a gyerek nem azt mondja, hogy bent van a hálóban, hanem, hogy fent van a hálón...

Persze. Hogy is mondja Fűles a Micimackóban? A nagyképűség, a nagyképűség az a legnagyobb baj, hát ezért kell nekünk résen lenni, amikor a gépekről és a virtuális valóságról, de még az igazi valóságról is nagyon felületes ismeretekkel rendelkezők kijelentik, hogy az elektronika elsodor mindent, ami hagyományos.

Arról azonban hajlamosak vagyunk megfeledkezni, hogy az eszközök használatához, a kereséshez, a válasz elnyeréséhez egy dolgot profi módon kell tudni: kérdezni. És ezt mi igazán tudunk. Most olvastam éppen egy cikket az amerikai közkönyvtárosok egy konferenciájáról, ahol a fő

gondolat ez volt: hogyan segítsen a könyvtáros az Interneten való eligazodásban. Az a könyvtáros, akit éppen le akartak cserélni laptopra. Mert a kérdező képességünk kifinomult, annak ellenére, hogy mi éppen a válaszadásra voltunk berendezkedve. Azért, mert az olvasók sokszor teljesen rosszul feltett kérdései bennünk is kérdéssé váltak és elindultunk a nyomon, mint a jó vadászkutya, és sokszor nekilendültünk, és új dimenziót kerestünk és szinonimákban, analógiákban gondolkodtunk, és ezt a képességünket alaposan kifejlesztettük. És kíváncsiak maradtunk és türelmesek vagyunk, és

a dolog bennünket is érdekel, márpedig, ha egy könyvtárost valami érdekel, ott kő követ nem marad. Ebben nem változtunk. És nagy kaland ez a számítógép, akárha katalógusnak, akárha lexikonnak, akárha, de mit soroljam! Aki szereti már, az tudja, de azért az igazi a könyv, érzékenyülök el. És majdnem elszédülök, amikor a minap behoztam ide az egyik unokámat, aki azonnal kijelentette, hogy könyvtáros akar lenni. Könnybe lábadt szemem láttán azonnal magyarázattal szolgált: mert Mami én még életemben nem láttam ennyi számítógépet...

Konyec filma

A „napló” után került sor az Ádám Jenő Zeneiskola Fúvósainak koncertjére, majd *Dr. Schiffer János* ünnepi köszöntőjére.

És a nap befejezéseként a főigazgató úr átadta a kitüntetésekét.

FSZEK KITÜNTETÉSEK 2000

Emlékgyűű

Atkári Győzőné, Csoma Mihályné, Indali György, Szabó Jánosné, Szanyi Mária, Székely Erviné, Szerdahelyi Edit, Varga József, Vitéz Miklósné.

Munkatársi cím

Ambrusné Vígh Edit (Raktári Osztály), Bartek Bálintné (Pénzügyi Osztály), Fehér József (Üzemfenntartási Osztály), Giba Ferenc (Számviteli Osztály), Incze Olivér (Szállítási Osztály).

Főmunkatársi cím

Orosz Livia (Műszaki Osztály)

Tanácsosi cím

dr. Bardócz Antalné (Olvasószolgálati Főosztály), Békeiné Z. Kamilla (XVI/1. sz. könyvtár), Böszörményiné Szulyovszky Márta (Feldolgozó csoport), Budavári Klára (XVIII/3. sz. könyvtár), Fogarasi Erzsébet (X/4. sz. könyvtár), Kiss Eszter (XII/1. sz. könyvtár), Kovács László (XI/5. sz. könyvtár), Németh Erzsébet (XIII/2. sz. könyvtár), Novák Péter (VI/1. sz. könyvtár), Sántha Tiborné (Budapest Gyűjtemény), Schusztter Ilona (Olvasószolgálati Főosztály)

Főtanácsosi cím

Bóna Márta (Szociológiai Osztály)

FŐIGAZGATÓI DICSÉRETEK

Bán Edina (XIII/8. sz. könyvtár)

Rövid megszakítással 1985 óta dolgozik a FSZEK-ben, 1997-től a Dagály utcában. Rövid idő után nagy feladatok megoldásában vett részt: a számítógépes kölcsönzés előkészítésében, és a zárva tartás ideje alatt az AV dokumentumok folyamatos kölcsönzésének megszervezésében.

Baranyalné Berta Éva (XX/2. sz. könyvtár)

Kimagasló szakmai és szervezői munkájával a Vörösmarty utcai könyvtár pótolhatatlan munkatársa. Az általa szervezett kerületi könyvtárosok találkozói nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy könyvtáraink munkáját a kerületben egyre többen ismerik és elismerik.

Bölcskeiné Horváth Beáta (XVIII/3. sz. könyvtár)

A Havanna lakótelepi könyvtárunkban végzett eredményes és odaadó munkájának köszönhetően a régió legkisebb egységében is mozgalmas, felnőttek és gyerekek számára is vonzó könyvtári élet alakult ki.

Czemmel Anikó (IX/1. sz. könyvtár)

1993-tól dolgozik a FSZEK-ben. Nyitott, az új kezdeményezések aktív részese.

Cseke Tibor (Üzemfenntartási Osztály)

5 éve dolgozik könyvtárunknál, folyamatosan éjjeli biztonsági szolgálatot lát el. Munkáját mindig korrektül, pontosan végezte. A központi épület újjászerveződött biztonsági szolgálatának is változatlanul tagja.

Csupor András (II/3. sz. könyvtár)

1981-től dolgozik a FSZEK-ben, 1989-től a Marczibányi téren. Évek óta több könyvtárban is segíti a munkát. Az olvasókkal és munkatársaival is közvetlen és készséges. A szakma minden csínjának-bínjának ismerője.

Dócziné Nagy Mária (II/3. sz. könyvtár)

6. éve dolgozik a FSZEK-ben, 1995 óta a Kelenföldi Könyvtárban tájékoztató könyvtáros. Az elmúlt években munkáját lelkiismeretesen, nagy odaadással végezte. Az olvasókkal mindig udvarias és szolgálatkész kolléga, aki minden feladatát maradéktalanul elvégzi.

Fekete Miklós (V/1. sz. könyvtár)

A Vadász utcai könyvtár legsokoldalúbb tájékoztatója öt éve. Mind a kollégák, mind az olvasók szeretik és elismerik munkáját.

Grnák Márta (KESZ)

Több mint 10 éve dolgozik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. Kimagasló szakmai tudása, dinamizmusa, munkabírása, korrekt szakmai munkája elismerésre méltó.

Guzsalovits Andrea (IV/1. sz. könyvtár)

Hét éve a könyvtár munkatársa: tájékoztató könyvtárosként, valamint mindeneként fontos helyet vívott ki magának a munkahelyén a Király utcai könyvtárban. Mindenre figyel, amivel környezetét hangulatossá, barátságossá teheti mindannyiunk hasznára és örömére.

Hatlaczkó Katalin (X/4. sz. könyvtár)

1970. augusztus 1-je óta dolgozik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnál. Először a XVII. kerületben, majd 1983 óta a X/4-es Pataky könyvtárban. Kiemelkedő tájékoztató-könyvtárosi tevékenységéért, valamint a művészeti adatbázis gondozásáért érdemelte ki az elismerést.

Hegedűs Lászlóné (Kötészet)

25 éve a kötészetben végzett sokrétű, szerteágazó feladatainak gyors, pontos megoldásáért.

Horváth Zsolt (Budapest Gyűjtemény)

A helyismereti tájékoztatásban, valamint a gyűjtemény bibliográfiai adatbázisának és kiadványainak szerkesztésében végzett sokoldalú és magas színvonalú munkájának elismeréseként.

Hucskóné Kovács Mária (XIV/1. sz. könyvtár)

1983 óta dogozik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnál, 1996-tól pedig a Kassák könyvtár vezetője. Munkáját szakmaszeretettel és nagyfokú igényesség jellemzi. Ez utóbbi mind az állomány építésére, mind az olvasók kiszolgálására, mind a könyvtári rendre egyaránt vonatkozik.

Kapuvári Zsuzsa (VII/2. sz. könyvtár)

1998-ban vette át a Rottenbiller utcai könyvtár vezetését, és szervezőképességével, nyitottságával, kapcsolatépítő képességével sikerült öregbíteni ennek a nagy múltú könyvtárnak a hírnevét. Nem létezhet „szabóervines” megmozdulás nélküle, elhivatott könyvtáros.

Kiss Katalin (szakreferens)

Első munkahelyeként 1991 óta – kisebb megszakítással – elkötelezettje a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak. Szakreferensként végzett sokrétű munkája átfogja az egész intézményt, melyben a közös célt elősegítő munkája dicséretre méltó.

Klissné Császár Erzsébet (Munkaügyi Osztály)

1986. január 1-től dolgozik a munkaügyi osztályon. Szorgalmas, megbízható munkaező. Az osztályunk mindig számíthat a munkavégzésére rendkívüli esetekben is. Jó a kapcsolattartása az összes könyvtárral, valamint a 14 munkaügyi hivatallal is.

Kovács Katalin (X/3. sz. könyvtár)

1996. február 19-én kezdte meg munkáját a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár X/4-es könyvtárában. 1996. szeptember óta pedig az akkor újonnan megnyílt X/3-as Újhegyi könyvtárban dolgozik. Munkáját maga színvonalon, példás szorgalommal végzi.

Mészáros Jullanna (V/3. sz. könyvtár)

1995-ben személyesen hozta létre az egykori családi könyvtárból az V. kerület mára egyre sűrűbben látogatott (Aulich utcai) gyermekkönyvtárát. Átrendezte a helyiséget és rendszeres, népszerű foglalkoztató klubokat indított a legkisebbeknek, megduplázta a beiratkozott gyermekolvasók számát, ami egy öregedő kerületben nem kis teljesítmény.

Pintér Zsuzsanna (XXII/2. sz. könyvtár)

Kisebb megszakítással 1975 óta a FSZEK munkatársa. Jelenleg a budafoki kísérleti lakótelepi könyvtárban dolgozik. Határtalan ember- és munkaszeretettel végzi az ideálisnak nem mondható körülmények között munkáját. Sikeres rendezvényeket és kiállításokat is szervez.

Porogi Gabriella (XII/1. sz. könyvtár)

Idén huszonöt éve, hogy a FSZEK-ben dolgozik. Hatalmas munkabírással, felelősségérzettel, hivatástudattal végzi munkáját. Kiváló tájékoztató könyvtáros (jelenleg a Böszörményi utcai könyvtárban), az olvasókkal nagyon jó a kapcsolata, szívesen foglalkozik, és sokat segít a szakmát kezdő kollégáknak.

Prlhoda Jánosné (XVIII/3. sz. könyvtár)

15 éve dolgozik nyugdíjba készülõ kollégánk a lörinci könyvtárban. Munkáját magas színvonalon, kifogástalan precizitással látta el. Fialat kollégák türelmes, segítőkész tanítómesterüként tisztelik és reméljük így emlékeznek majd rá.

Serly Cecília (Zenei Gyűjtemény)

Fialat, ambiciózus kollégánk. A zenei könyvtári munka minden területén lehet rá számítani, biztos állományismerete és szaktudása párosul személyes szorgalmával, munkatársai iránti közvetlenségével és segítőkészségével.

Szabolcsi Ferenc (Műszaki Osztály)

Negyedik éve dolgozik Műszaki Osztályunkon. Munkáját magas fokú szakmai felkészültséggel, kitartó és módszeres alapossággal végzi, különös tekintettel a beruházásra és rekonstrukcióra.

Sziltes Istvánné (Üzemfenntartási Osztály)

Jutka 12 éve változatlan igyekezettel és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár iránti szeretettel végzi takarítói munkáját. Lelkiismeretes, precíz munkavégzését mindenki ismeri. Takarítói területen, ahol igen nagy a fluktuáció, ő az állandóságot képviseli.

Szolnoki Pálné (Központi Könyvtár)

A KK raktár költözésében meghatározó szerepkört tölt be. Felelősségteljesen, odaadással végzi munkáját, irányítja és szervezi a telepítést, közben tartja a munkafolyamatokat. Rugalmasan alkalmazkodik a feltételekhez és lehetőségekhez, ötleteivel segíti az optimális megoldások kialakítását.

Szöllősi Tiborné (Gazdasági Igazgatóság)

A gazdasági igazgatóság munkatársa, aki 1996-tól a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozója. Munkáját évek óta nagy szorgalommal, hozzáértéssel, folyamatosan megbízható szinten végzi.

Tankó Tünde (Szociológiai Osztály)

Szociológus, középfokú könyvtári végzettséggel. A magyar és az idegen nyelvű szakirodalmi feldolgozásban, a szaktájékoztatóban és a beszerzések előkészítésében végez kiemelkedő munkát.

Tárnyikné Szepessy Zsuzsa (XV/3. sz. könyvtár)

1978. október 3. óta dolgozik a könyvtárnál. Első munkahelye a Rottenbiller utcai könyvtár volt, majd 1996 óta vezeti a Kontyfa utcai egységet. Több évtizedes kiemelkedő munkájának, valamint segítőképző és példás vezetői magatartásának elismeréseként.

Vajkó Józsefné (XIX/3. sz. könyvtár)

A Kossuth Lajos utcai könyvtár raktárkezelője, munkájának köszönhetően napról napra tiszta, barátságos könyvtári környezet fogadja az olvasót, könyvtárost egyaránt. Segítségére a régió könyvtárai bármikor számíthatnak.

Varró Erika (III/2. sz. könyvtár)

Szakmai hozzáértése, műveltsége megmutatkozik a könyvtári munka minden fázisában, az olvasókkal való foglalkozásban. Kedves, közvetlen egyéniségét kedvelik a könyvtárbajárok. Felelősséget érez a könyvtárért, pontos az adminisztrációban.

Vuncs Józsefné (XV/1. sz. könyvtár)

1968. augusztus 8. óta dolgozik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnál. Több évtizede foglalkozik lelkesen a XV. kerület gyermekolvasóival. Az Eötvös utcai könyvtár gyermekrészlegének vezetéséért és az ott végzett odaadó, színvonalas munkájáért.

PRO BIBLIOTHECA CIVICA

2000

Havas Katalin

1961-ben kezdte pályafutását a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban, egy ma már ismeretlen státuszban: ösztöndíjasként. A kétéves könyvtárosképző tanfolyam elvégzése után, munka mellett az ELTE magyar-könyvtár szakán is diplomát szerzett. Ezt követően két évig az ifjúsági mozgalomban, majd 7 évig olvasáskutatói tevékenységet folytatott az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központjában. E kitérőket és gyermekei gondozásának éveit leszámítva is közel három évtizede folytat közművelődési könyvtárosi tevékenységet intézményünkben.

Ez idő alatt többféle munkakört látott el, s minden területen valami újítás fűződik a nevéhez: a Börzsöny utcai főkönyvtárban kétfedelel könyvtárat csinált, a Boráros téri könyvtárban ifjúsági tanácsadó szolgálatot szervezett, segítette a Mester utcai könyvtár igazi családi könyvtárrá válását, tanulmányaival kezdeményezte és elősegítette a könyvtár szervezetének 80-as évek végi átalakulását, megújulását.

Jóleső érzéssel emlékezhetünk vissza az általa rendezett eseményekre, a merész könyvárverésre, vagy az első meghitt hangulatú könyv-örökbefogadási estre, hogy csak a közelmúltból említsünk néhányat.

Akár beosztottként, akár vezetőként, akár a hálózatban, akár a Központi Könyvtárban – egyaránt kiemelkedő teljesítményt nyújtott. Okos, szellemes, találékony, sokoldalú, tájékozott, kiváló gyakorlati érzékkel, szervezőkészséggel rendelkező munkatársunk.

Könyvtárosi magatartása, az olvasók szolgálata iránti elkötelezettsége, segítőkézsége, empátiája, valamint magas szintű naprakész felkészültsége – példa értékű közvetlen munkatársai számára. Nyitottsága, rugalmassága, minden új iránti fogékonysága, kapcsolatteremtő- és kezdeményezőkézsége viszont az egész szakma számára követendő modell.

A szó legjobb értelmében vett népszerűségét a dolgozói kollektíva számos megnyilvánulása bizonyította már. Intézményen belül és kívül a legismertebb, közszeretettnek és közmegebecsülésnek örvendő kolléga, könyvtárunk meghatározó egyénisége.

A Pro Bibliotheca Civica kitüntetés méltó viselője lesz.

Vargáné Vida Emília

Vargáné Vida Emília 1972-ben, mint egyetemista kezdett dolgozni heti 11 órában a Börzöny utcai könyvtárban. 1974-től főfoglalkozású dolgozónk, egy évre rá szerezte meg magyar, 1981-ben a könyvtár szakon diplomáját az Eötvös Lőránt Tudományegyetemen.

A helyi könyvtári munkán kívül mindig figyelt szakmai mozgására, fejlődésére. A József Attila lakótelepi könyvtárban társaival együtt elvégezte a szépirodalmi anyag téma szerinti kódolását, ami később a családi könyvtárak kialakításakor nagy segítséget jelentett. Rendszeresen részt vett OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központban folyó olvasáskutatásokban, amelyekhez anyaggyűjtést végzett.

Négy évvel később lett a könyvtár megbízott vezetője. Akkor vette át a könyvtár vezetését, amikor ott komoly szakmai, emberi problémák is felvetődtek. Két új fiókkönyvtárat kellett átvennie, a könyvtár tatarozása és ezzel együtt a fonotéka létesítése is erre az időszakra esett.

Megszervezte a FSZEK fiataljainak egyetemi előkészítőjét irodalomból, aktívan részt vett a közösség építésében. Az olvasók számára is szervezett önképző köröket. Jelentős tanulmányával – Virágozzék száz virág – hozzájárult a könyvtár stratégiájának kialakításához.

1983-ban vette át a Boráros téri könyvtár vezetését, majd három évvel később Újpestre került vezetőnek. Minden új iránt fogékony, az első között kezdte meg könyvtárában a dokumentumok körének bővítését. Elsőként kezdték el Újpesten a videó-, CD-, és CD-ROM kölcsönzését, a számítástechnika alkalmazását, Internet-használatát. Amikor végre sok hányattatás után elkészült a Király utcai könyvtár nagy szakmai tudásával – körültekintően kiválasztott kollégákkal – rendezte be a könyvtárat, szervezte meg szolgáltatását.

Közvetlen, szolgálatkész, segítő magatartását, mind az olvasók, mind kollégái nagyra értékelik és szeretik. Bekapcsolta könyvtárát az európai könyvtárak által létrehozott Phare mozgalomba, a lakossági információs szolgálat korszerű megszervezése érdekében.

2000 szeptember 1-jétől a Lágymányosi Könyvtár vezetője. Évek óta tagja a Közalkalmazotti Tanácsnak és a Könyvtári Híradó szerkesztőségének.

Mindezek alapján méltó a Pro Bibliotheca Civica kitüntetésre.

Szabó Ervin Emléklap – 2000

A Papp István által 1998-ban alapított In honorem artis bibliothecariensis – Szabó Ervin Emléklap elnevezésű kitüntetés 2000. évi díjazottja – a kuratóriumi döntés alapján – **Kádár Lászlóné** lett, az új Központi Könyvtár belső arculatának megvalósításában kifejtett tevékenysége elismeréséül.

Az alapítvány titkáráként tájékoztatom minden kedves munkatársamat, hogy az alapítás óta az alábbiak járultak hozzá az alapítvány tőkájének emeléséhez: Havas Katalin, Gujgiczter Imréné, Bakonyiné Benyovszky Katalin, a Belvárosi régió közössége, Szabó Jánosné.

Várjuk a további nagylelkű felajánlásokat.

Bartos Éva

Szabó Jánosné Richlich Ilona az alább ismertetett levél kíséretében küldte el hozzájárulását:

Kedves Éva!

Mint tudod, ez év nyarán nyugdíjba mentem. Közel negyven évig voltam – egyetlen munkahelyem – a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársa. Ezalatt az idő alatt a könyvtár vezetői megbíztak sokféle szép feladattal és számos elismerést, kitüntetést is kaptam.

Az én időmbe már nem fért bele az a megtiszteltetés, hogy a Papp Pista által 1998-ban alapított in honorem artis bibliothecariensis kitüntető cím valamikori birtokosa legyek, ehhez talán érdemeim sem lennének elegendők. Szeretnék viszont a majdani, arra érdemesek örömeiben osztozni, ezért az elismerés díját képező adományhoz szerény összeggel, százezer forinttal hozzájárulni. Az adományra szánt összeget ezen levelemmel egyidejűleg egy bemutatóra szóló takarékkönyvben adok át Neked, mint az „alapítvány” kezelőjének. A hozzájárulással egyidejűleg kijelentem, hogy maradéktalanul elfogadom az alapító iratban lefektetett szabályokat.

Kívánok Neked és a könyvtár minden munkatársának további jó munkát, szeretettel

Richlich Ilona

Budapest, 2000. szept. 20.

Pobori Ágnes felelős szerkesztő
Gujgiczner Imréné, Hámory Zsófia,
Hucskóné Kovács Mária, Kapuvári Zsuzsa,
Szatmári Istvánné, Szecsel Lászlóné,
Vargáné Vida Emília

Felelős kiadó: Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta.

Ára: 20,— forint.

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917.

Táskaszám: 2000/259